

a.e. talaia

BUTLLETÍ PER ALS SOCIS

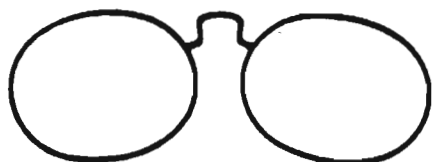
JULIOL AGOST SETEMBRE 88 - Nº 221

MAS DE 8000 TITULOS EN VHS

Francesc Macià, n.º 79, esquín. Doctor Fleming. Vilanova i la Geltrú

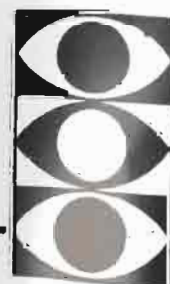
T.V. ORDENADORES VIDEOS MONITORES

OPTICA VIVES

Avda. Penedès, 22 - Avda. Garraf, 61

VILANOVA I LA GELTRÚ

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

C/. Comerç, n.º 4
Tel. 893 12 57
VILANOVA I LA GELTRU

Butlletí per als socis - N.º 221

JULIOL AGOST SETEMBRE 88

SUMARI

EDITORIAL	Equip de Redacció
EL PADRUELL	Vicenç Carbonell
LA TALAIA, DE NOU CRUCIFICADA	Josep Blanes
IMPRESSIONS D'UN DESCENS PER LES GORGES DEL RIU VERO	Toni Sagarra
UN GRUP ESPELEOLÒGIC ALS ANYS QUARANTA	Joan Virella
UNES VACANCES DES DEL SOBRARB A LA JACETÀNIA	Josep Blanes
CRÒNICA DEL COTARRO TALAIENC	Equip de Redacció
VISITA AL MUSEU DE LLABERIA	Josep Voltà
II GRAN PREMI INTERNACIONAL D'ESCALADA ESPORTIVA MONTBLANC-LA RIBA	Toni Castelló
HISTÒRIA DEL CAMP D'ESTIU 88	Ramon Martí
OPERACIÓ CELLAGUA 88	Aiguadé-Rodríguez -GET
NOTÍCIES I COMENTARIS	Joan Virella
CICLE CONEGUEM CATALUNYA LA VALL DE BOI	Toni Sagarra

EDITORS PRESIDENT SECRETARI

Agrupació Excursionista Talaia
Salvador Butí i Papiol
Toni Sagarra i Mas

REDACCIÓ BUTLLETÍ DIRECCIÓ I MUNTATGE EDICIÓ I PUBLICITAT

Secció de Cultura
Josep Blanes
Blanca Forgas
Xavier Capdet
Oriol Ventosa
Virtut Castro
Ma.Carme Barceló

EQUIP DE COL·LABORADORS

Joan Virella
Vicenç Carbonell
Josep Voltà
Toni Sagarra
Gràfiques Llopart

PORTADA:

Una vista del Campament d'Estiu
a Espui i un grup al cim del
Peguera (Fotos: Ramon Martí)

IMPRESSIÓ

editorial

Sembla que l'any 1992 sigui un any en el que tot serà possible, és la fita de molts projectes i probablement serà la fi de moltes il·lusions, però també és l'any de les Olimpíades de Barcelona.

Al marge de l'oportunitat o no de la seva celebració i dels beneficis o pèrdues que Catalunya n'obtindrà, resulta que a l'actualitat, el nostre País no té un comitè olímpic per representar-lo i ho ha de fer dintre del comitè "espanyol".

Seria bo que es constituís un C.O.C. que permetés als nostres atletes competir en nom de Catalunya. Creiem que si. No sabem que n'opinaran els esportistes que hi hauran de participar, aquest no és el cas dels excursionistes, però nosaltres votem a favor de la formació del COMITÈ OLÍMPIC CATALÀ.

De fet això és el que varem fer diumenge dia 2 d'octubre a l'Assemblea Extraordinària que va convocar la F.E.E.C. i com nosaltres la totalitat d'entitats excursionistes que hi van assistir.

L'excursionisme no és un esport olímpic, es clar, en prou feines si és un esport en algunes de les seves facetes, però com a Federació serem una de les fundadores, i de les primeres a manifestar-se de forma clara i contundent.

Si, a la formació del Comitè Olímpic Català, amb tot el que això suposa.

EL PADRUELL

Existeix un grup de masos que porten noms que no procedeixen de patronímic ni cognom de persona, -actualment coneguts per "can" o "cal"-, com tampoc de denominacions vegetals o geogràfiques més o menys fàcils d'interpretar. Dins d'aquesta classificació de masies i antigues quadres, hem de posar-hi Carro (?), Les Mesquites, El Piular, Solicrup, Adarró, Creixell, Enveja, Soterrània, etc. del nostre municipi, i Gallifa a Cubelles. De l'antiga quadra geltrunenca del Padró, també se'n podria dubtar la procedència si descartéssim l'origen en la "pedra", o sigui, en un possible "Pedró"; però aquí entrariem en discussions etimològiques que volem evitar. Així mateix, no deixa d'ésser enigmàtica La Geltrú. Recentment hem estudiat un parell de casos problemàtics: Solicrup i Adarró¹⁾. A la resta de la comarca hi ha exemples semblants: Liona, El Raurell i Jafra, a Olivella; El Carç i Els Sumidors a Ribes; Campdàsens, L'Estellà i Miralpeix a Sitges. A Vilanova, a més dels esmentats, tenim un altre lloc ben peculiar i a la vegada romanalla antiga: el mas de l'Artís, sempre conegut així i que suggereix possessió d'un personatge que portava un estrany "cognom". Però avui parlarem del seu veí no menys interessant: EL PADRUELL.

Si deixem opinar els erudits, no tindran cap mirament. Ens diran que el mot està mal escrit, que és un "arcaisme" i que cal escriure 'EL PEDROELL', derivat de "pedró" o de "pedra", tal vegada 'PEDRÓ VELL'. La veritat és que si cerquem en diccionaris i llibres especialitzats, cap dels dos mots es troba enlloc, i en bescanvi, a la nostra contrada en tenim un parell de la mateixa arrel: la muntanya del Pedroell, al límit de Ribes amb Sitges, a la Mata, i la nostrada masia del Padruell. L'únic mot més semblant són els cognoms PEDRELL o PADRELL, dels quals el seu recopilador ens diu que "probablement és derivat diminutiu de "pedra", però també pot ésser una variant, per metàtesi, de "Pradell"²⁾. No vol dir que hi estem d'acord, però és una possibilitat.

La masia del Padruell es veu prou sobre la plana vilanovina perquè serveixi de "senya marítima" dels pescadors, els quals fins i tot han donat aquest nom a un calador i a una embarcació de pesca.³⁾ I en el supòsit que la masia volgués identificar un "pedró vell", la situació bé podria facilitar aquesta finalitat, però més que en el sentit generalitzat de "pedra posada en terra per sostenir un altar o una creu", ho seria com a sinònim de "fita", assenyalant la partió dels antics termes de Cubelles i La Geltrú.

La gran masia deu ésser bastant antiga, tot i que exteriorment no pot apreciar-se a causa de les restauracions i muralles construïdes fa pocs anys, que la desfiguren completament. El pare Garí en va fer el primer esment quan deia que el forner de La Geltrú, l'any 1348, era Jaume "Raba" del Padruell. Un document posterior rectifica el cognom: Bartomeu Riba del mas de Pedrosell, l'any 1397.⁴⁾ El topònim, el tornem a trobar en el Fogatge de 1553: Jaume "Mertí" de Pedrosell, cap de casa del terme de La Geltrú. A partir d'aquesta data la grafia canvia. En el Capbreu del Castell de La Geltrú de 1591, el "mas del Padruell" era propietat de Bartomeu Mercer i/o els seus hereus, situat a la "partida dita lo Padruell", que afrontava amb "La Coma den Ardit o "padroel". L'any 1619 el Mas Padruell fou venut a Galceran Urgellès, però la data de 1647 i el cognom Creixell es veuen a l'escut de la façana de la casa. En el Cadastre de 1739 el Mas Padruell era propietat de Pere de Fluvià. A les darreries del segle XVIII, era masover el pagès de La Geltrú, Cristòfol Ferrer "dit del Padruell".⁵⁾ El 1821, el masover d'en Parellada (avui masia d'en Cabanyes), feia referència a la veïna masia per "Padruell" i "Padroell".

La casa va passar per diverses vicissituds, com foren assalts carlins amb l'assassinat d'una filla del masover el 1874, etc. etc., atzars que també patiren les properes masies situades en el camí ral de Cubelles a Ribes.

Actualment, i des de fa molts anys, és propietat de la família Rato. La finca, que té 150 Ha, fa poc temps s'ha especialitzat en vins "Jaume Serra" del Padruell i ha guanyat medalles d'or i plata.⁶⁾

Desconeixem per què l'antic "mas de Pedrosell" sigui ara anomenat Mas del Pedroell i s'identifiqui definitivament per "Pedró Vell".⁷⁾ Tal vegada sigui aquesta l'etimologia, però es dona la circumstància que un conegut investigador, en fer menció de la sitgetana/ribetana muntanya del Pedroell, ens explica que antigament era coneguda per Pedrosel (any 1057), Pedroselli (1333) i Pedrosell (1536 i 1611), o sigui, exactament igual que la nostra masia els anys 1397 i 1553, i ens diu que el mot vol dir "pedregós"⁸⁾, sinònim de "pedrós", ple de pedres o rocs (G.E.C.).

Aquesta última versió etimològica, o sigui, Pedrosell = pedregós = pedrós, té el precedent en un topònim existent a Santa Coloma de Cervelló, el Montpedrós o muntanya de Sant Antoni, de 304 m d'altura, termenal amb Torrelles i Sant Vicenç dels Horts (bona fita!), conegut des de l'any 965 per "Monte Petrosun"⁹⁾ i on després van edificar el "castell nou" de Cervelló (11610); per això, de Santa Coloma, en deien "de Montpedrós". Aquest lloc, en documents posteriors, es troba escrit "Mont Pedrosell" (any 1344)¹¹⁾ conjuntament amb "Montpedrós" (any 1367).¹²⁾ L'exemple demostra que petrosun = pedrosell = pedrós, és més versemblant que les dues paraules "pedró vell".

Com es pot comprovar, l'origen dels mots mantes vegades és difícil d'esbrinar, i són comptades les ocasions en què pots dir-hi la darrera paraula.

Vicenç Carbonell

NOTES

- 1.- SOLICRUP a "Gran Penedès", núm.10, pàg.16, juny 1968.
ADARRÓ a "La nostra mar", Sant Pere 1967. Sobre aquest damner, hi ha qui defensa la grafia DARRÓ, i potser té raó.
- 2.- Francesc de B.MOLL, "Els llinatges catalans", pàg.194, Mallorca 1982.
- 3.- El fons marí o canal del Padruell es troba enfilant la torre de Sant Joan i la masia del Padruell ("Villanueva y Geltrú, 11-10-1974; "Setmanari", 7-10-1977).
El Padruell a 52 braços (GARCIA, "La vida marinera", pàg. 234).
El fons marí del Padruell parteix just de llevant de les roques del Padruell, enfilant la senya d'aquesta masia pel Turó de la Geltrú en direcció a migjorn. A la Barana del Padruell, que també és la de Caroba de Carbí, hi resta submergit el vaixell de vela Sant Miquel a 144 m (AYZA, "La nostra mar", pàg. 30, 1983).
- 4.- Apoca de l'inventari de l'Arboç, pàg.36, 1987.
- 5.- Arxíu de "La Baronesa" de La Geltrú.
- 6.- "Diari de Vilanova", 25-3-1988.
- 7.- "Gran Geografia Comarcal de Catalunya", volum 5, pàg.264, 1982.
- 8.- Ignasi Mª MUNTANER, "Els noms de lloc del terme de Sitges", pàg. 132, 1986.
- 9.- "Els castells catalans", volum I, pàg.365.
- 10.- "Gran Enciclopèdia Catalana", volum 10, pàg. 266.
- 11.- Josep BAUCÈLLS, "El Baix Llobregat i la Pi a Almoína", pàg. 120, doc. 280, Barcelona, 1984.
- 12.- BAUCÈLLS, ibídem, pàg. 100, doc. 203. Un sastre de Sant Vicenç dels Horts es deia Bernat de Montpedrós.

El Padruell - 1966 (Foto: V. Carbonell)

La Talaia, de nou crucificada

A 279 m sobre el nivell del mar, la darrera elevació d'una carena que fa de partió del Garraf i el Penedès -interrompuda per la vall del Foix- pren per nom La Talaia. Coneguda de tots nosaltres des de la infantesa, féu que la nostra Entitat adoptés com a propi aquest nom.

Permeteu-me que m'emprenyi públicament davant el desastre ocorregut a aquesta muntanya, en ocasió de l'incendi del passat 2 de setembre.

La poca gent que restava a Rocacrespa aquell dia presència astorada com les flames, a l'altra banda de la carretera, començaven a enfilarse muntanya amunt. La burilla negligent o l'eixelebrada intenció d'un malnat van produir una repetida catàstrofe de la qual trigarem força temps a refer-nos.

El foc assolí, en pocs minuts, el castellot i s'escampà fondal amunt, arrabassant tots els pins i el sotabosc que trobava al seu pas; pujà pel llom de la Talaia, impellit per un vent arrauxat, i continuà saltant cap a les fondalades del Frare, la de la Mina o les que menen al Salze o Mas Ricart. Aquí els qui primer reberen foren els pocs garrofers que hi ha damunt les feixes. L'endemà, les seves soques encara mantenien les brases enceses. Bombers de tota la comarca, helicòpters i avions lograren controlar el foc, però, de fet, les flames continuaven rebrotant i havien rodejat el cogulló de pins del cim de la Talaia i socarrimaven una mica la pineda del Mas Roig, o saltaven a l'altre banda del camí del Mas Ricart, el que causava una gran inquietud entre la gent del proper camping de Mas Roquer. Per sort, aquí sí que quedà controlat de seguida.

A mitja tarda, amb la meua filla Núria, enfilàrem el fondal del Castellot fins a la barraca del Cigarro. Anàvem a treure el nas a l'altre vessant. El tètric espectacle ens feu esborronar, ja que només contemplàvem cendra, troncs carbonitzats i encara fumeroles de les soques a mig cremar. Però els capricis del vent i del foc havien salvat algun nucli de pins, que encara que rossos per la temperatura, conservaven algun tros de capçada verda i potser podran salvar-se.

Amb la precaució que calia, agafàrem el camí Oest de la Talaia. Aquí, tot el que ens envoltava era gris i negre; només a mig camí, i en el centre del corriol, un petit bruc verd, de mig palm d'alçada, s'havia arreceirat entre les pedres. L'acariciàrem, gairebé felicitant-lo per haver sobreviscut.

Unes bafarades calentes en forma de vent furient ens féu desistir de pujar fins a dalt del cim, mentre observàvem com es revifaven el fum i les flames darrere la carena. Tot baixant, trobàrem a faltar aquell "hórreo" asturià que hi havia al faldar de la muntanya. El foc se l'havia engolít.

Una estona més tard, ens vàrem presentar davant l'ermita de Lurdes per observar el foc des d'aquella vessant. La dotació d'un cotxe moto-bomba es disposava a pujar pel llom de la Talaia. M'hi vaig afegir a tragar manegues. Gairebé sota la creu de ferro, les flames destrossaven pins i coscons, però finalment, i després d'enllaçar algun centenar de metres, l'aigua sorgí de les manegues a una pressió de 40 kg/cm² i sufocà el foc i les brases. Amb tot, el front era molt llarg i s'estenia des del pedriscall principal fins el camí del cross; així traspassà a l'altra banda per tot el fondal davant de Can Cucurella. Tot resseguint el cremat, ens envaí la

fosca. La claror de les darreres flames servia per connectar les manegues i extingir precàriament aquell paorós incendi.

Davallant a les fosques pel camí del cross, girant-me cap enrera, observava el fantasmagòric espectacle d'una Talaia esquitxada de punts lluminosos, que ens amenaçava a completar el desgavell. Se'm féu un nus a la gola. La Talaia, de nou, havia estat crucificada pel foc.

Josep Blanes

Rocacrespa, estiu del 1988

El foc pujant al Castellot (foto: T. Pujol)

IMPRESSIONS D'UN DESCENS PER LES GORGES DEL RIU VERO

Quan l'Andreu Sorrosal i la seva muller ens visitaren el propassat 18 de juny i ens embadaliren amb la col·lecció de diapositives i les seves apassionants experiències viscudes en els rius de l'Alt Aragó, ja entenguérem que aquesta zona l'havíem de visitar aquest mateix estiu. I, així ha estat.

Malgrat aquest propòsit, passà el juliol i, després, l'agost; no fou fins ben entrat el setembre, quan ens retrobarem un quants companys a l'Entitat, que en tornàrem a parlar. Fou en Miquel Bernadó qui plantejà la possibilitat d'una sortida al riu Vero (ell ja ha estat a la part inferior del Mascún); la proposta fou acollida i es fixà la data.

El cert és que el riu Vero és el més conegut i visitat dels congostos d'aquest sector, pel seu atractiu sense parió, per l'escassa dificultat que presenta i, també, per la facilitat d'accés. Això sí, cal però saber nedar i resistir l'aigua molt freda.

Així, doncs, a primera hora de la tarda del dissabte, dia deu, cinc membres de l'Entitat empenren viatge decidits a viure una experiència que ha de resultar inoblidable: En Miquel Bernadó i la seva muller na Carolina Roig, en Salvador Buti, en Lluís Forgas i el qui signa aquest article.

La visita a la vila de Barbastre és agraïda pels dos components que hi han exercit part del període militar. Després ens adrecem a Alquézar per la carretera que segueix la vall del riu Veró. Alquézar és un bonic poble de muntanya que ha sabut perpetuar els valors d'un típic conjunt urbà, on hi destaca la seva plaça major, porticada. A passat, en pocs anys, de vèncer el camí al despoblament per a convertir-se en una vila eminentment turística, precisament per l'atractiu de l'itinerari que pretenem realitzar. Alquézar està situat al peu d'una gran roca espadada coronada per un antic castell, després monestir de Santa Maria d'Alquézar. Era una canonja agustiniana establerta al final del s.XI; els bisbes de Tortosa foren priors fins el 1242, que passà definitivament a la Diòcesi d'Osca. Després esdevingué col·legiata. De la primera església romànica només resta l'atri, amb interessants capitells esculpits.

Ara, però, deixem la història i centrem-nos en la faceta que ens ocupa.

El riu Vero, afluent del Cinca, és el més oriental dels rius de la serra de Guara. Nascut en els seus darrers es treps, és des del seu naixement un curs eixut i sense cap mena de particularitat; però, en arribar al barranc de Lencina l'aigua apareix i s'endinsa en una de les gorgues més impressionants que hom pugui visitar. En efecte, ens sorprenen en extrem la quantitat de gent que aquest mateix dissabte han fet el recorregut i ara no sabia dir si predominen els francesos, els catalans o gent de parla espanyola. Ensem, els francesos es distingeixen per la indumentària, més avessats a aquest tipus d'activitat, lluint en gran majoria un vestit de goma negra.

Al capvespre plantem la tenda al càmping "Rio Vero" per mal dormir la nit d'espera, qüestió que s'agreuja quan a mitjanit sentim el característic soroll de les gotes de pluja caient sobre la tenda. Un viatge tan llarg per ensopegar un dia de pluja en ple estiu! penssem... Per sort no és pas així, el dia s'aixeca seré i el sol llueix fins la posta.

De bon matí l'ambient és formidable: tothom belluga! Enllestim tenda i esmorzem a les taules del bar mentre observem l'autobús que recull els excursionistes que ha de deixar a Lecina, dispats a fer el mateix itinerari. Serem una multitud! pensem, després d'haver abandonat la idea d'una excursió tranquil·la i assolegada.

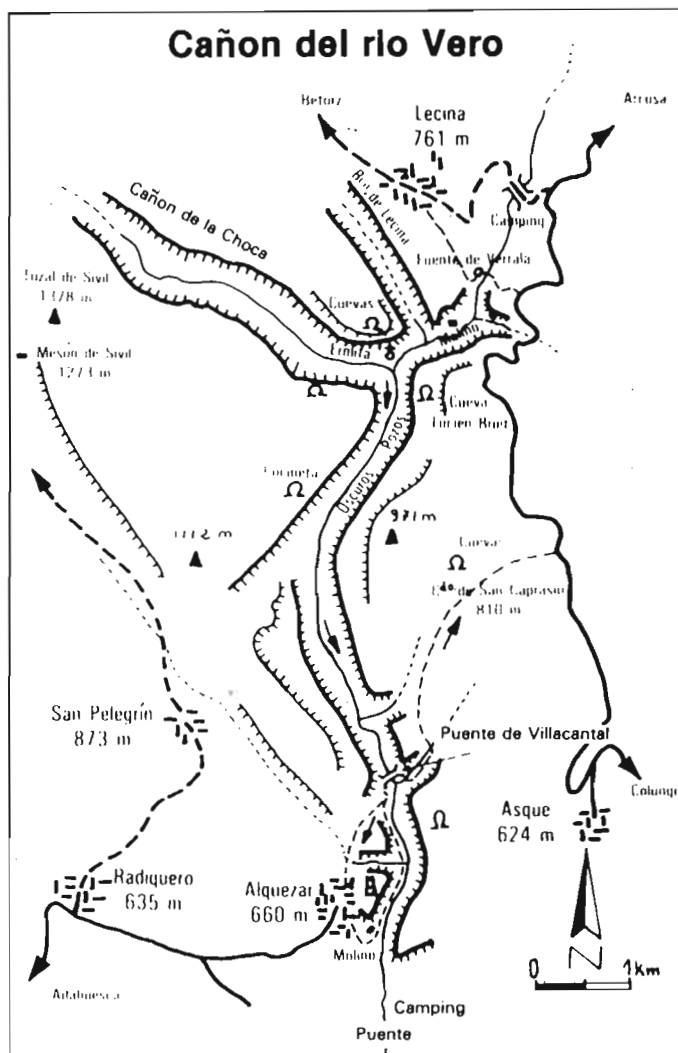
La carretera d'aproximació a Lecina no permet cap tros de ratlla discontínua...! I, quina de revolts! Això sí, paisatgísticament parlant, meravellosa: Els braus rius de l'Alt Aragó s'han obert pas traspassant les muntanyes, seccionant-les amb profunds talls i incisions. L'erosió ha actuat de forma diferencial segons la naturalesa de

les roques i el seu grau de resistència al desgast, foradant estrets freus on no hi toca mai el sol i oferint un ample repertori de barrancs i gorges, tan notòries per la seva originalitat o per l'esquerpada fisonomia.

Deixem el cotxe a peu de carretera i baixem al llit del barranc. Iniciem l'itinerari en una antiga resclosa, on s'origina el canal del Molí de Lecina. Pocs minuts depassen les deu.

S'esquiva el primer escull d'immersió, per la riba dreta. Si, així d'entrada, ja fa poca gràcia mullar-te les sabates, menys en fa mullar-te del tot. Impressiona les cingleres que ens envolten, atapaïdes de concavitats, baumes i ponts naturals. La força de la naturalesa ha obrat formes inaudites i fantàsiques.

Al cap de poc deixem enrere el vell Molí de Lecina que aguanta , en últim esforç, abans de l'esfondrament definitiu. Més enllà, pel costat dret, conflueix el barranc de la Choca; molt a prop s'hi amaga l'ermita romànica de Sant

Martí que, naturalment, mereix una marxa per a ésser visitada. L'emplaçament és molt bo, al peu de la muralla petrià, foradada per una munió de coves on hom hi ha trobat algunes pintures rupestres. La contemplació de l'espectacle roquer pacifica l'ànim i retarda l'instant en què cal decidir reprendre la marxa.

No massa lluny se'ns presenta la primera dificultat. Després d'una hora de camí, ha arribat el moment de la veritat! Los Pozos és el nom que rep una estreta badina d'uns trenta metres que cal superar nedant. La negror de l'aigua degut a la profunditat de l'esclota, fa basarda. Deixem passar la jove nalla mentre ens ho rumiem, però el moment arriba i la impressió no ens la treu ningú. Amb les mans gairebé toquem les dues parets, però els peus no toquen roca lateral per l'acció erosiva. Cal afegir la nasa que produeix la voluminosa motxilla que tots portem. Altrament, en Salvador no sap nedar, però empen la dificultat amb decisió i coratge mercès al bon procés de mentalització que s'ha imposat; tot i això precisa ajuda. Salvem l'obstacle.

Altres cops a l'aigua per supera una segona "poza". Seguidament comencen "Los Oscuros del Vero", tram soterrat per blocs gegantins d'una sorprenent bellesa. Sense necessitat d'immergir-nos, avancem per l'esquerra sobre unes roques relliscoses. A la sortida es presenten un seguit d'estretes badines, la darrera i més llarga d'aquestes depassa els cinquanta metres de longitud. En Salvador en pateix la seva dificultat i, malgrat l'ajuda, surt amb el rostre ben esgrogolat palesant l'esforç i el nerviosisme sofert. Es refà i, tots ple gats, prosseguim la marxa.

És impossible descriure tots els racons d'aquest espectacular congost en un espai tan reduït. Els variats atractius se succeeixen: a la dreta, precedint un esperó com la proa d'un vaixell, trobem la Cocineta, espectacular marmita cavernícola; aquest indret, envoltat d'altíssimes cingleres, és conegut amb el nom de Las Clusas. Poc més avall, el corrent se submergeix en un immens caos de blocs, al peu d'un impressionant extraplom que hom anomena La Gran Visera.

Si bé un senderó transcorre enlairat sobre el marge dret, és més plaent i interessant seguir per l'aigua nedant; en dintsar-se en el laberint de roques, es collir un mateix el millor itinerari i poder admirar així racons que resulten sempre sorprenents, on els raigs que es filtren entre les penyes creen lluminosos ambients aquàtics.

En un racó perdut, al peu d'una sorollosa cascada, és divertit capbussar-se per passar sota una gran roca des d'una marmita a una altra. Ara, la fredor de l'aigua ja no engunieja, ans al contrari, ens esplaiem sovint nedant tranquil·lament en uns paratges molt més càlids.

La "Garganta de Villacantal" torna a concentrar l'atenció, sota una altra cinglera extraplomada plena de forats. De sobte, un corriol ens indueix a evitar el pas aquàtic i, encara no sé pas com, ens trobem enlairats sobre el barranc. Per a retornar-hi, una corda fixa ens convida a fer un ràpel i, també per evitar-ho, ens enlairem encara més. El cert és que en Salvador i jo mateix ens trobem poc després en una situació deli-

Dos aspectes de les impressionants gorges (Foto: A. Sagarra)

cada i compromesa que hem elegit voluntàriament: ens cal tot el coratge per sobrepassar una roca nua, gairebé vertical, sobre l'espadat imponent. Després d'alguna altra dificultat, a la fi, tornem al llit del torrent.

Després d'una darrera nedada arribem al Pont de Villacantal (construcció medieval de dos ulls, amb la particularitat d'haver estat construït en angle), en camí d'Alquézar al Collado de San Caspasio.

Ara, per sobre el pont, agafem el corriol ascendent que permet una excel·lent visió del territori, i en poc més de mitja hora entrem a Alquézar. Hem esmerçat gairebé vuit hores en aquest itinerari que pot resoldre's en dues o tres hores menys. Certament ens hi hem extasiat observant el paisatge, fent parades de descans i alguna que altra marrada de reconeixement del contorn, però bé ha valgut la pena. Cap la possibilitat, i certament ho deixem per a un altre dia, de seguir el curs fluvial en un recorregut assossegat i agradable on el riu descriu algun meandre ben atractiu segons la visió aèria que hem tingut; així, després de creuar el molí i el pont de Fuen de Baños, arribar al pont de la carretera d'Alquézar a Colungo; com qui diu, a tocar del càmping on hem passat la nit.

Cal esmentar que de la cinquantena de barrancs engorjats que aquest sector ofereix, el Vero és sens dubte el més assequible per les poques dificultats que presenta i la facilitat d'accés. Una excursió que recomano a tots aquells socis que estiguin en disposició de copsar noves i refrescants sensacions i gaudir d'una varietat més que ofereix el vast món de l'excursionisme.

Antoni Sagarra i Mas

El grup expedicionari (Foto : LL.Forgas)

SECCIÓ DE MUNTANYA

Del 31 de juliol al 31 d'Agost

TREKKING Andí - AGOST 89

SERRALADA HUAYHUASH - QUEBRADA HONDA, QUEBRADA SANTA CRUZ,
QUEBRADA HULTA I CALLEJON DE CONCHUCOS

Amb combinació amb l'expedició al Nevado Rondoy (5.879 m.)
i amb la possibilitat d'ascensió al cim.

Per mes informes i detalls, estarem de 7 a 9 del vespre al -
local social. Preguntem per en J. Julia, Cap de l'operació -
andina.

Un Grup Espeleològic als anys quaranta

Anàvem curts de butxaca i no excessivament alimentats. Moltes famílies estaven separades per l'exili, els camps de concentració o fent un servei militar en unes condicions més de treballadors forçats que de soldats. Així i tot, hi havia esperances i optimisme. Els canons retrunyien arreu del món i hom confiava en una victòria aliada que portaria de retruc una girada política a la península. Tot era qüestió de paciència i en poc temps tornaríem a ésser lliures.

Solament dins d'aquest context il·lusionari resulta comprensible que, a la primavera del 1942, un grup de nois d'entre catorze a setze anys formessin un grup informal, i naturalment clandestí, dedicat a la visita i inventari de cavitats. El fet s'inicià d'una manera impensada. Un diumenge a la tarda aquest grup de vaillets ens dirigírem, tot seguint pel costat de les vies del ferrocarril, fins a la boca occidental del túnel de la Punta Grossa. Circulaven poquíssims trens en aquella època. Per sobre el mur de revestiment de la trinxera nord, i molt a prop de l'entrada al túnel, hi ha la petita boca d'una cavitat oberta el 1914 en efectuar-se els treballs de la doble via. Passant per sobre la llinda de pedra picada de les foradades és de fàcil accés. Era una cova que havia visitat en els temps escolars. Actualment és força notable el canvi que ha sofert. La descalcificació ha destruït la poca concreció que ni havia i el desplaçament de blocs ha obstruït alguns passos.

Els companys d'aquell dia s'ho passaren prou bé. Proveïts de llanternes o d'espelmes, entràrem pel forat esmentat i sortírem per l'altre, situat prop dels ralls de la via i que avui dia està tancat amb un reixat. L'entusiasme fou general i ens proposàrem visitar periòdicament altres cavitats. La següent sortida fou a les coves de Sitges. Recordo que la cova Verda era possible visitar-la a peu sec, ja que la platja de sorra hi arribava just. A la cova del Gegant ja era precís mullar-se per a entrar-hi. Cridava l'atenció el forat del sostre que dona va a l'exterior i anomenàvem xemeneia.

Encara era llunyà el dia en què hi baixàrem en rappel. A la cova Verda, hi capturàrem un rat-penat. Les coves no tenien aleshores noms propis. Eren senzillament "les Coves". Aquell mateix dia visitàrem el Forat del Nou Món, estreta i curta cavitat d'erosió marítima situada a la part de llevant de la Punta Grossa, on arrossegant-se per damunt d'un pis de còdols, es fa cap al peu de les penyes anomenades els Gegants.

Com passa en quasi tots els grups de jovent, no havíem previst no menar cap responsable o dirigent, però ja se sap, sempre hi ha algú que té més decisió i empena. Aquest fou en Ferran Vilarnau, xicot de múltiples aficions i que s'encarregà de fer els tràmits i gestions per a les següents visites, ja que havia tingut notícia que en la finca denominada Can Pau de

l'Hostal, hi havia un pou-cova força interessant. La finca, aleshores, era propietat del batlle de Vilanova, el metge Eduard Pasqual, més conegut pel renom familiar de "el Mort de Dins". En Ferran no dubtà en anar personalment a sol·licitar el corresponent permís i el diumenge següent ja ens teníem baixant al pou per les escales de gat. Es desembocava a una cavitat no massa gran semblant a un estrat eixamplat, per on discorria un doll d'aigua que anava a parar a la perllongació del pou, que feia de dipòsit al servei de la bomba. Durant la passada guerra havia servit d'amagatall a alguna persona que se sentí amenaçada.

Posats a demanar permisos, en Ferran proposà una propera sortida a Cunit, sol·licitant l'autorització de la senyora Pilar Marquès, propietària de la finca de Sant Antoni, on hi ha la cova del mateix nom que l'Album Meravella qualificava com una de les millors de Catalunya. Era una cavitat que tenia l'entrada per un avenc, però a la que s'habilità un altre accés a peu pla per un passadís artificial tan cat amb porta i cademat. Possiblement devia estar oberta en el curs de la guerra, ja que s'observava molta trencadissa de concreció. Actualment encara deu fer més pena, tenint en compte que es troba en zona d'urbanització.

El meu germà, que en aquell temps estava aplegant documentació per a un llibre sobre Vilanova i la comarca, ens indicà que la tasca que fèiem tenia el nom d'espeleologia, una denominació que ens semblà un xic rara i que, segons digué encertadament uns anys més tard un autèntic explorador de coves, era una paraula que no sortia ni tan sols als mots encrèuats.

De fet el catàleg de cavitats se'ns esgotà aviat. Visitàrem l'avenc de la Gelassa o del Montgros i algunes balnes d'Olèrdola i Castellet no gaire separades de la carretera. Els desplaçaments els fèiem a peu des de Vilanova o amb bicicleta, qui en tenia. No disposàvem de mapes ni molt menys de materials adequats. Amb uns salaris de trenta-cinc o quaranta pessetes set manals, ni somniar en viatges amb altres mitjans. Sabíem que en el massís de Garraf existien unes cavitats fantàstiques, que aleshores estaven lluny no tan sols del nostre abast, sinó de qualsevol explorador. El primer grup espeleològic formal de la postguerra, el G.E.S., es creà el 1948, baixant aquest any amb escales de corda i barrots de fusta fins a una profunditat de 140 m a l'avenc de l'Esquerrà. L'any següent exploraven l'avenc de la Ferla, fet que tingué una gran ressonància en la premsa d'aquell temps. D'aquest any és també la primera edició del mapa "Garraf" de l'Editorial Alpina, en què es cataloguen un total de quinze coves i cinquanta-quatre avencs. Aleshores ja s'havia dissolt el nostre grup i alguns trigàrem molts anys en fer un descens amb escales elèctron, completament inexistents als anys quaranta. Amb una total falta d'experiència i amb cordes d'espart

com ho feia algú, hagués estat un suïcidi i aleshores teníem moltes ganes de viure.

Intentàrem infructuosament explorar alguns dels nombrosos subterranis urbans que existeixen en certes cases antigues de Vilanova (26 n'hi ha de comptabilitzats). Ens tinguérem d'acontentar visitant el pou-mina del Mas Alonso (ara tapiat) i l'entrada de les coves de la Terraire. La vella no ens deixà passar del vestíbul de "casa seva".

Una altra matèria d'estudi foren els refugis per a prevenció de bombardeigs que s'havien excavat a Vilanova. Un transcorria (i subsisteix) per sota l'església de Sant Antoni, fou l'únic que visitàrem i encara parcialment. N'hi havia d'altres a la plaça de la Vila, a la dels Carros, un entre el Camí de Sitges i el carrer del Tigre, un al carrer Armanyà amb comunicació amb el pou de Cal Bartrets, a la Sínia del Sidós (avui dia ocupada per la Gestoria Olivella i discomoteca de Ca l'Escarrà), al carrer d'Hernani, a dins del "Recorrido" i de la fàbrica Pirelli. Menys aquest darrer, tots foren tapiats poc després de finalitzada la guerra.

Formaven part d'aquell grup, a més d'en Ferran i del sotasignat, els companys Soto, Martorell, Canela i algun d'altre que em sap greu no recordar. D'aquella novençana i fugaç afició espeleològica en quedà algun caliu que rebrotaria més tard. Fou l'inici d'una catalogació de cavitats que encara perdura avui dia. Per altra part un d'aquells nois; traslladat junt amb la seva família a una altra població del litoral català, fou el capdavanter d'un grup espeleològic que assolí exploracions de renom en diverses coves i avencs de Catalunya i Aragó. No tot fou un foc d'encenalls.

Joan Virella i Bloda

UNES VACANCES DES DEL SOBRARB a la JACETÀNIA

Ens havíem proposat recórrer aquesta zona pirinenca, marginada del nostre record pels anys de no visitar-la, potser perquè les activitats eren més concentrades a les comarques catalanes o perquè, deliberadament, dèiem que ja hi aniríem qualsevol dia.

Havíem fixat la base ben propera a la Vall d'Ordesa, uns quilòmetres més avall de Broto, a la vall del riu Ara, al poble de Fiscal, petit nucli encara habitat i que passaria desapercebut des de la carretera, si no fos pel càmping o pels incipients xalets i cases restaurades, que comencen a atreure el turisme local i els passavolants estrangers.

L'empenta que dúiem ens portà, el primer dia, de cap a la Vall d'Ordesa. Vint-i-dos anys que no trepitjàvem aquell lloc. De nou ens va copsar aquella grandiositat, que fa que Ordesa sigui única i el seu paisatge incomparable. Per la carretera d'entrada, mig tapada pel bosc, fa goig de passar-hi. Però ben aviat ens caigueren els arguments per terra. En arribar a la zona d'aparcament, trobarem centenars de vehicles estacionats, i feina tinguérem per deixar el cotxe si no hagués estat pel personal del Parc que ens indicà on podíem fer-ho. El que més ens va sobtar, però, fou els grans ramats de gent que pullulaven per arreu, i no precisament muntanyencs de motxilla i piolet, que allí eren minoritaris, sinó visitants astorats davant d'aquella meravella natural, que semblava que anessin de romiatge amb cistell i sabates de taló. Alguns, a la bifurcació de Soaso i Cotatuero, ja preguntaven si faltava molt per arribar a les cascades. Illusos! Fins a les Gradass de Soaso, tres hores, i mitja hora més fins a la Cua de Cavall.

Aquella imatge que jo conservava de pau i solitud, de natura salvatge, i que jo creia, llavors, gairebé reservada per als qui només volíem enfilem-nos dalt dels cims, molt semblant a la d'aquella anada al Mont Perdut, ara farà trenta-un anys, amb campament base al pla on ara es troba el restaurant, avui dia és cobert de rètols amb tota classe de prohibicions. M'han robat la Vall d'Ordesa!.

Dues sortides, dies més tard, m'acabaren de confirmar aquella primera impressió de massificació. A les Gradass de Soaso fou impossible de fer una fotografia on no sortís un reguitzell de gent del lloc més inversemblant. Al capdavall del Cercle de Soaso, allò semblava un veritable Aplec de Pasqua, com si volguessin emportar-se a casa la singular cascada de la Cua de Cavall.

Las gradass de Soaso - Ordesa (Foto : J.Blanes)

La vessant de Cotatuero es veu menys visitada, potser perquè és més selectiva, puix en menys d'un quilòmetre el desnivell del camí puja més de 400 m. Però també aquí la gent arriba al peu de la cascada i allí es concentra, i no més els qui van a la Bretxa de Roland i la Gruta de Casteret o els qui volen anar al Refugi de Goriz pel Collado del Descargador opten per travessar per les Clavilles de Cotatuero. Almenys tens el consol que tant a l'anada com al retorn, un espectacular bosc d'avets i faigs de llarguíssims troncns ens acompanyen amb la seva ombra espessa, només travessada per algun raig de sol escadusser.

Ens acomiadarem de la panoràmica de la Faja de Pelay, del Gallinero i del Tozal del Mollo, des de la immensa plana de gespa on desenes de famílies celebraven el seu picnic, sota l'atenta vigilància dels guardes d'Icona.

Abans d'entrar a la Vall d'Ordesa, tenim l'oportunitat de realitzar una altra bona excursió, tant si es fa a peu com amb vehicle. Just davant el Puente de los Navarros, on hi ha l'aiguabarreig de l'Ara i l'Arazas, bifurca una pista per la Vall de l'Ara, més coneguda per la Vall de Bujaruelo. Uns set quilòmetres ens portaran, per una pista acceptable vorejada de gorges i boscos, fins a San Nicolas de Bujaruelo. A mig camí deixem el càmping, ple de gom a gom, i continuem fins als edificis que donen nom al lloc. Una immensa plana verda és curulla d'acampadors i vehicles en una espècie de campament "controlat" -segons diu allí- per l'Ajuntament de Torla. El llogarret encara es caracteritza per les antigues construccions, com és el pont romànic que creua l'Ara i que ens portarà pel coll cap a Gavarnie, o bé la cada vegada més enrunada església romànica del segle XIII. A l'hostal -que només funciona com a bar-restaurant- podreu admirar la xemeneia de campana amb el foc enmig de l'habitació, i que per l'exterior es manifesta amb la clàssica construcció de tipus pirenaic.

L'indret és força agradable i fins i tot podem banyar-nos a les gelades aigües de l'Ara, en un gorg amb platja inclosa, on es reflecteix la vella silueta del pont romànic. La pista continua aigües amunt fins a les valls secundàries d'Ordisa i Otal, i després segueix per camí de bast fins al Cerbillonar, just a l'esquena del massís del Vignemale, allí on, l'any 1977, vàrem plantar el campament del Rally d'Alta Muntanya del CEC. Això ens féu recordar que aquell any, després d'assolir la Pique Longue i el Mont ferrant, l'endemà saltàrem a la banda oposada passant pel Brazato, cap al Balneari de Panticosa.

És agradable tornar a veure els paisatges que recordem de les sortides de fa uns anys. Per això, una altra de les excursions previstes era tornar a veure el Balneari de Panticosa. Per anar a la Vall de Tena hem de remuntar el port i túnel de Cotefablo i baixar a Biescas. Allí, riu Gállego amunt i passat l'embassament de Búbal, desviem al pont d'Escarrilla i, enfilant una carretera enlairada i plena de revolts, ens presentem al Balneari. Inevitablement, a la vall, que ha esdevingut d'utilització privada, no deixen accedir-hi en vehicle si no ets client dels hotels. Al costat de la planta embotelladora de l'aigua mineral, han habilitat un aparcament on, almenys, no fan pagar. El llac del Balneari, encara que artificial, és excellent i gairebé envoltat d'arbres, i les seves aigües, netes i transparents, acullen una colla de patins a pedals -substituts de les rònegues barques a rem- que hom pot llogar previ pagament de la quota horària. Als edificis, i al recinte en general, sembla que se'ls hagi parat el temps. L'aspecte és més aviat de començament de segle i s'hi respira un ambient classista de burgesos que van a prendre els banyes d'aigües termals, a estatjar-se

La Cascada de Sorrosal - Broto (Foto: J. Blanes)

El Balneari de Panticosa (Foto: J. Blanes)

als ròncs hotels o gastar-se els calés al Casino. Per sort, les muntanyes de l'entorn, presidides pels Picos del Infierno i Los Batanes, resten impassibles davant els afers terrenals i ofereixen unes bones ascensions als qui vulguin suar la cansalada, acumulada durant mesos a les poltrones de l'oficina.

Sortint de Panticosa, volguérem encara tirar amunt i visitar Formigal. Si bé les instal·lacions d'esquí estan en estat letàrgic propi de l'estiu, els hotels i apartaments funcionaven a mig gas, ja a les acaballes del període vacacional. A les botigues d'esport, rebaixes i ofertes; però resistim la temptació i passem de llarg. Amb la intenció d'arribar a la frontera i retratar el pic del Midi d'Ossau, tornem a enfilar-nos fins al Col du Portalet, però una espessa boira no ens deixa veure res. Si més no, ens dedicarem a contemplar l'insòlit espectacle fronterer del mercadeig dels turistes francesos adquirint els productes típics i tòpics "made in Spain": espadnyes de betes, gerros "horteres", barrets mexicans (!), articles de pell barata, bots de vi, cistells de vímet, postals de toreros i sevillanes i un llarg etcètera que ens fa vergonya relacionar. A la banda de França, ben poca cosa, però tampoc se'n salven. Això sí, nosaltres no ens lliuràrem de caure a la temptació de comprar formatges i paté de la Vall d'Ossau. Havíem d'aprofitar l'ocasió.

La Jacetània era un altre dels objectius que ens havíem fixat. Sense haver-nos informat prèviament, intentaríem coincidir amb els festivals folklòrics que biennalment se celebren a Jaca. Però no hi hagué sort. Tot just enguany, s'acabaven de celebrar al poble francès d'Oloron. Jaca no té excessius al·licients monumentals, a part de la seva Basílica i la Ciutadella militar i, si bé es nota la capitalitat de l'extensa comarca, no deixa d'ésser una petita ciutat amb els seus avantatges i inconvenients. Així, i després de passejar-nos per les botigues, escollírem d'anar cap a Candanchú.

La carretera discorre paral·lela al riu Aragón. Tot enfilant-nos, passem a frec d'aquella catedral a l'ambició i a la poca mesura. L'estació internacional de Canfranc, monumental però semi-buida, sense la continuïtat del túnel que la uneix amb França, espera pacient que es restableixi el trànsit que un bon dia els francesos interrompiren unilateralment.

Candanchú ens rep com totes les estacions d'esquí a l'estiu, amb els telesquíis recollits i silenciosos, però amb un telecadira que encara funcionava i que ens lliuraria a sota del Tobazo. Un vent huracanat ens sacseja en sortir a la carena, però continuem amunt fins que ensopeguem amb uns prats reblerts d'edelweiss. Alguns resten bocabadats davant d'aquella meravella. Malgrat el vent, ens dedicarem a fotografiar.

ar-los i a fer-ne un petit ramell sense el temor de malmetre l'ecosistema. Encara que ara ja resulta una flor devaluada, d'ença que a Barcelona, en alguna jardineria, en podeu trobar a trenta duros, en un recipient de plàstic, cultivades com a flor de temporada. Les edificacions són les pròpies d'una estació d'esquí, si bé cal assenyalar la presència, des de fa molts anys, de la caserna de l'Escola Militar d'Alta Muntanya. També ens acostaríem a la propera estació d'esquí d'Astún, tocant a la frontera, on encara funcionava un telecadira que arribava als llacs. La trobarem ben equipada de remuntatges mecànics, però amb pocs establiments d'acolliment, i encara no es pot comparar amb la veterania de la propera Candanchú.

De nou al campament, ens dedicariem a realitzar algunes excursions radials. A Fanlo i a Buerba, poguérem contemplar la immensitat del Cañón de Añisclo o fotografiar les típiques xemeneies pirenaïques. Acabariem d'omplir les dades lliures amb visites a la vila d'Ainsa, espectacularment restaurada, a la part antiga de Boltaña o a l'esplèndid mirador de la Vall de l'Ara, al poble de Buesa, sense oblidar l'espectacle folklòric de "Jotas" a la festa major de Fiscal o l'anar-nos a submergir als gorgs de la cascada de Sorrosal, a Broto.

El bon temps ens arrodoní unes vacances que de bon grat recomanem a tothom que pugui disposar d'uns dies i arribar-se a fruir de l'esplèndid espectacle visual que ens ofereix el Pirineu aragonès.

JOSEP BLANES

agost de 1988

Edelweiss - (Leontopodium Alpinum) (Foto: J.Blanes)

crònica del GR

I LA TRAVESSA CONTINUA ...

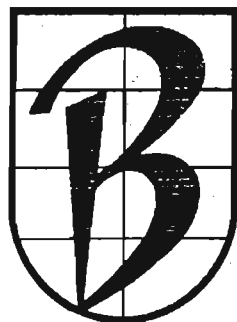
Després del llarg parèntesi obligat per les calors de l'estiu, volem continuar amb el nostre programa de la Travessa VILANOVA I LA GELTRÚ - CANIGÓ.

El calendari que s'ha previst per a les properes etapes, fins arribar a les festes de Nadal, és el següent:

Data	E t a p a	Recorregut
02/10/88	Seva - Sant Julià de Vilatorrada	15.5 km
23/10/88	Sant Julià de V. - Pantà de Sau	16.6 km
20/11/88	Pantà de Sau - Rupit	12.7 km
18/12/88	Rupit - La Trona de Joanetes	18.1 km

Ni cal dir que comptem, com fins ara, amb la teva presència.

La Comissió del GR

Pâtisserie

Bombonerie

Blanch

FRANCESC MACIA, 43

TEL. 893 0620

VILANOVA I LA GELTRÚ

R.S.L. 20.4937/CAT

SPORTS PRIETO

EL CICLISME ÉS LA NOSTRA ESPECIALITAT.
Bicicletes, accessoris i un extens assortiment en
material esportiu.

c/ Providència, 11

Tel. 893 59 03

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

prisma
galeria d'art

Sta. Madrona, 37 – Tel. 893 55 71
Vilanova i la Geltrú

Hores de visita:
Feiners i festius de 7 a 9 de la tarda

PROJECCIO PEL·LICULA

SKY-TUKUCHE

Tal i com estava previst, el passat 15 de juny va projectar-se a la Biblioteca Víctor Balaguer la pel·lícula i audiovisual de l'expedició Penedès-Garraf al cim del Tukuche.

La participació fou molt bona i l'acte resultà un èxit, cosa que encoratjà els expedicionaris, qui sap, si a l'ascensió a un vuit mil.

EXPOSICIO FOTOGRAFICA

SERRA DE GUARA

Del 17 al 24 de juny, i organitzat per la Secció de Cultura, es va portar a terme a la Sala d'Actes del nostre local l'exposició fotogràfica de la Serra de Guara. L'autor, l'Andreu Sorrosal, es prou conegut entre nosaltres i sobretot pels assidus als Rallys d'Alta Muntanya. El dia de la presentació realitzà una interessant projecció de diapositives, centrada especialment en les travessades i descens de rius engorjats d'aquella zona, una activitat que aquest estiu ha estat de rabiosa actualitat.

ADQUISICIO DE

MATERIAL

La Junta Directiva, dintre el seu criteri de dotació de material, ha subvencionat la Secció de Muntanya a fi que procedeixi a l'adquisició de noves tendes tipus igloo, que estaran a la disposició dels socis per a ésser llogades. Al mateix temps, la Secció de Muntanya ja disposa de nous piolets i grampons adquirits recentment.

REPARTIMENT DE PREMIS

DE LA MARXA

El passat 2 de juliol va tenir lloc el repartiment de trofeus als classificats a la Marxa Intersocial per Descripció i també conjuntament la Marxa Social. Entre els assistents poguérem veure els amics de Vilafranca, d'Igualada, de Molins de Rei i de Barcelona, que habitualment participen a la cursa i amb qui vam tenir un cordial intercanvi d'opinions sobre el desenvolupament de la nostra Marxa.

EQUIPAMENT DE

VIES D'ESCALADA

Per aquesta tardor està previst que el nostre grup d'escalada GEAM es dediqui a reequipar les vies d'escalada dels indrets utilitzats com escola en aquesta comarca, especialment els 3 punts principals com són la "Facu" de Canyelles, les Penyes de Can Mercé a Sant Pere de Ribes, i la paret de la Talaia, davant l'ermita de Lurdes.

L'equipament d'aquestes vies consistirà en nous punts d'assegurança amb burins, pitons i bagues, que facilitaràn la pràctica sobretot als nous escaladors.

EXPOSICIO FOTOGRAFICA

TEMES MARINERS

La coneguda repòrter vilanovina Rosa Farriol va presentar, la setmana del 5 a l'11 de juliol, a la Sala d'Actes del nostre local, i també organitzat per la Secció de Cultura, una magnífica exposició fotogràfica de temes mariners i de la platja de Vilanova, captats per la fina sensibilitat de l'autora, que obtingué els més càlids elogis a l'obra realitzada.

CICLE D'EXCURSIONS

INFANTILS DE LA SECCIO

DE MUNTANYA

Com a darrera excursió del cicle d'enguany, es realitzà una acampada d'infants a Salomó, prop del riu Gaià, on s'aplegaren 47 nens i 11 monitors, la qual cosa constituí un èxit considerable. Per cloure aquesta activitat abans de vacances, el passat 23 de juliol es féu una festa infantil al nostre local amb passí de pel·lícules.

HOMENATGE AL

SR. LLAVERIAS

El que ha estat durant molts anys Conserge de la nostra Entitat, Sr. Isidre Llaverias, va jubilar-se, com ja anunciàrem en el darrer Butlletí. La Junta va creure oportú homenatjar-lo per la seva dedicació. Així, el mateix dia del repartiment de premis de la Marxa, la Junta Directiva va fer-li lliurament d'una placa gravada en recordament dels seus serveis. L'Isidre a qui acompanyava la seva esposa, agraï l'acte i s'emocionà de debó, i tots plegats vàrem cloure l'homenatge amb uns porrons de cava i unes galetes. Per molts anys!

EL JOVENT

AMB O.S.N.I.S.

La colla impulsora del nostre Grup de Jovent va participar, el passat dia 31 de juliol, a la Primera Travesia al Moll de Vilanova en O.S.N.I. (Objecte Surador No Identificat).

La cursa, en evident plan de conya, fou organitzada per la Unió Vilanovina per la qual fórem convidats. L'artefacte, dissenyat per l'Andreu Ferrer i companyia, si bé surà sempre, hagué d'ésser impellit pels tripulants des de dins de l'aigua, la qual cosa féu que les sanitoses aigües del nostre port provoquessin algun mal d'estómac. Posteriorment es desinfectaren (interiorment) amb sengles ampolles de cava i un sopar conjunt a La Unió, on recolliren el Trofeu com a 2ons classificats.

G.E.T.

PRESENTACIO DE

TREBALLS

En substitució de l'operació que s'havia de realitzar al sistema subterrani d'Ojo Guareña (Burgos), el GET va presentar uns treballs que serviran de base per a l'exploració del sistema Garma Ciega i altres pous. L'activitat que s'havia previst per aquestes vacances comprenia l'estudi de la comunicació de quatre avencs: Sima Chapeau, Sumidero Cellagua, Mortero del Crucero i Mortero de Cellagua. Durant la tardor es donaran a conèixer els resultats d'aquests treballs.

HOMENATGE A

TERESA BASORA

En un cèntric restaurant vilanoví, tingué lloc el passat mes de juny l'homenatge que les entitats vilanovines varen retre a la que fou durant molts anys conservadora del Museu i Biblioteca Víctor Balaguer, Teresa Basora, amb motiu de la seva jubilació.

La Junta Directiva li féu arribar una carta de felicitació i agraïment per les bones col·laboracions hagudes en aquest llarg període entre les nostres entitats.

LOTERIA

DE NADAL

Després no vingueu dient que us haveu quedat sense números, que no s'havia avisat o qualsevol cosa per l'estil. Com que el 32310 s'esgotarà de seguida, veniu ràpids al nostre local a fer cua, perquè si no, no us en quedaran.

Com sempre, en Tomàs Muela s'encarrega de la distribució dels talonaris. Enguany sí que tocarà!

NOVA ENTITAT

EXCURSIONISTA A LA

COMARCA

A la reunió de Vegueria celebrada el passat setembre, va ésser demanada la conformitat de les altres entitats excursionistes comarcals per poder-se federar a la FEEC el Grup Excursionista de les Roquetes (Sant Pere de Ribes). Saludem des d'aquí els nous companys i veïns excursionistes, desitjant-los tota classe d'encerts i encoratjant-los a realitzar aquesta tasca comuna que és per a nosaltres l'excursionisme.

EL NOSTRE EQUIP

A LES 24 HORES

DE BASQUET

El 10 i 11 de setembre es van celebrar al Pavelló d'Esports les 24 Hores de Basquet. L'equip de la Talaia passà victoriós dues de les eliminatòries, però a la tercera en resultà perdedor i per això no va poder accedir als partits de la final.

De totes formes, la competició fou emocionant i els nostres jugadors demostraren un nivell més que acceptable.

ELS DE LA TERCERA

EDAT, NO PAREN !

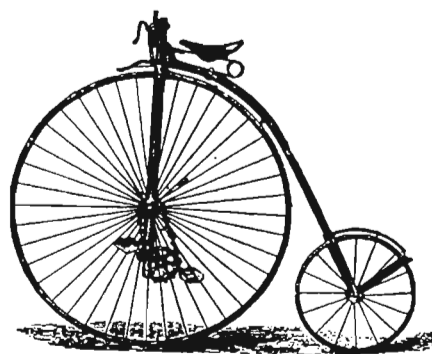
Els nostres "iaios" són la mar d'actius i no paren ni un moment. El passat juny van celebrar el 10è aniversari de la constitució del grup amb un dinar i posterior projecció d'un vídeo que recull diverses sortides. Hi prengueren part 54 membres del Grup. S'han fet sortides a les terres de l'Ebre, a La Vajol i Massanet de Cabrenys, i la sortida de les 3 Nacions, amb base a Puigcerdà. La darrera ha estat de 6 dies, visitant Benasc, Ordesa i Bof.

APLEC DE TARDOR

A L'ERMITA DE LURDES

Possiblement a hores d'imprimir aquest Butlletí ja s'haurà celebrat l'Aplec a Lurdes, previst pel 9 d'octubre.

Aquest Aplec, ja tradicional per aquestes dates, compta enguany amb l'aliciet que els Bordegassos de Vilanova seran acompanyats pels Minyons de Terrassa, per la qual cosa es possible que veiem castells de vuit. Els actes restants, com la Gimkama, les sardanes, el Concurs de Dibuix o el Cross no sofreixen variació.

el bicicle
marga.

moda infantil i juvenil

comerç, 4

08800 vilanòva i la geltrú

Fincas Nevot

Rambla Samà, 51
Tel. 815 16 66 (2 lln.) c.a.

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ
(Barcelona)

Carles Pujadas
fotògraf

C. Lleida, 10 - T. 893 · 84 · 01

08800 Vilanova i la Geltrú (Barcelona) ESPAÑA

VISITA AL MUSEU de LLABERIA

Quan, tot fent camí pel GR-7, una de les etapes coincidí amb el pas per Llaberia, hi vàrem poder veure l'inici del que més tard s'ha convertit en l'únic museu a Catalunya del transport a muntanya: EL BAST. Aquella primera casa aviat ens quedà petita per la gran quantitat de material recollit. Avui, amb la nova casa, podem oferir al visitant una més còmoda i extensa exposició i, tot i que continuament van ingressant-hi nous elements, no hi ha problemes d'espai.

Tots els objectes provenen de la pagesia, res és sofisticat, tots ells tornarien, si calgués, al seu ús d'antany.

La casa del museu ja té, per si sola, prou personalitat. Per sota hi passa el camí de la font, el "pontet", li diuen. Aquest camí, de fort desnivell, permet unes entrades laterals per als animals i la verema; ara s'hi pot baixar directament des de l'entrada principal de la casa.

La visita comença a la sala d'entrada; un vell banc de fuster, damunt del qual hi ha el llibre de visites i unes fotografies, fa de recepció. La sala continua amb un mostrari de les diferents seccions de què consta el museu.

Davant trobem la sala de les arades i el ferro. De les arades destaca la gran arada romana amb jou com a més antiga, i l'arada giratòria o Badalo-

nina com a més moderna. A la mateixa sala hi ha tot el ferro usat pel pages: aixades de tota mena, pics, destrals, panys, forrellats, ferradures i un llarg etcètera. El ferro ha estat un gran aliàt del camp.

Tornem a la recepció. Allí, unes escales ens condueixen a la llar i al rebost: tupins, gerres, escudelles (o plats fondos per a les sopes), cossis per a la bugada, fruits secs, oli, i tot allò necessari per a la subsistència. Les escales ens porten a les sales del bast: cor del museu. Allí veurem tota la gamma del transport de muntanya per camins de ferradura per mitjà d'una haveria: arganells per al transport de líquids de quatre, sis o vuit cànirs, arganells de fusta, ferro o vímet. Els Ganxos de ferro o de fusta per al transport de llenya o sacs, la Sàrria i el Sarrió, les Escalotes per als feixos de llenya o garbes, el transport de Barrals o Portadores, les Selles i les Anxaumes per no anar a peu i la Sella de Núvia, totes les eines que feien possible el transport de pedres o de l'aviram, per exemple, ens mostren la gran inventiva del pages per a resoldre qualsevol problema de transport.

Els guarniments, el treball de baster, foren la clau que varen fer possible tota aquesta varietat: les Albardes Basteres, les Albardes amb costelles, amb forats, lliques, on tot s'hi pot emmotllar.

De la primera sala del bast, uns pocs esglaons ens porten a la sala Llaberia. Allí trobarem documentació, fotografies i dibuixos del poble. Una porta ens dona pas a l'aula del poble. Els vells pupitres i la taula de la mestra, mapes, fòssils, llibretes, els antics tinters, en fi, tot allò que fa que els vells del poble, quan ho veuen, s'emocionin.

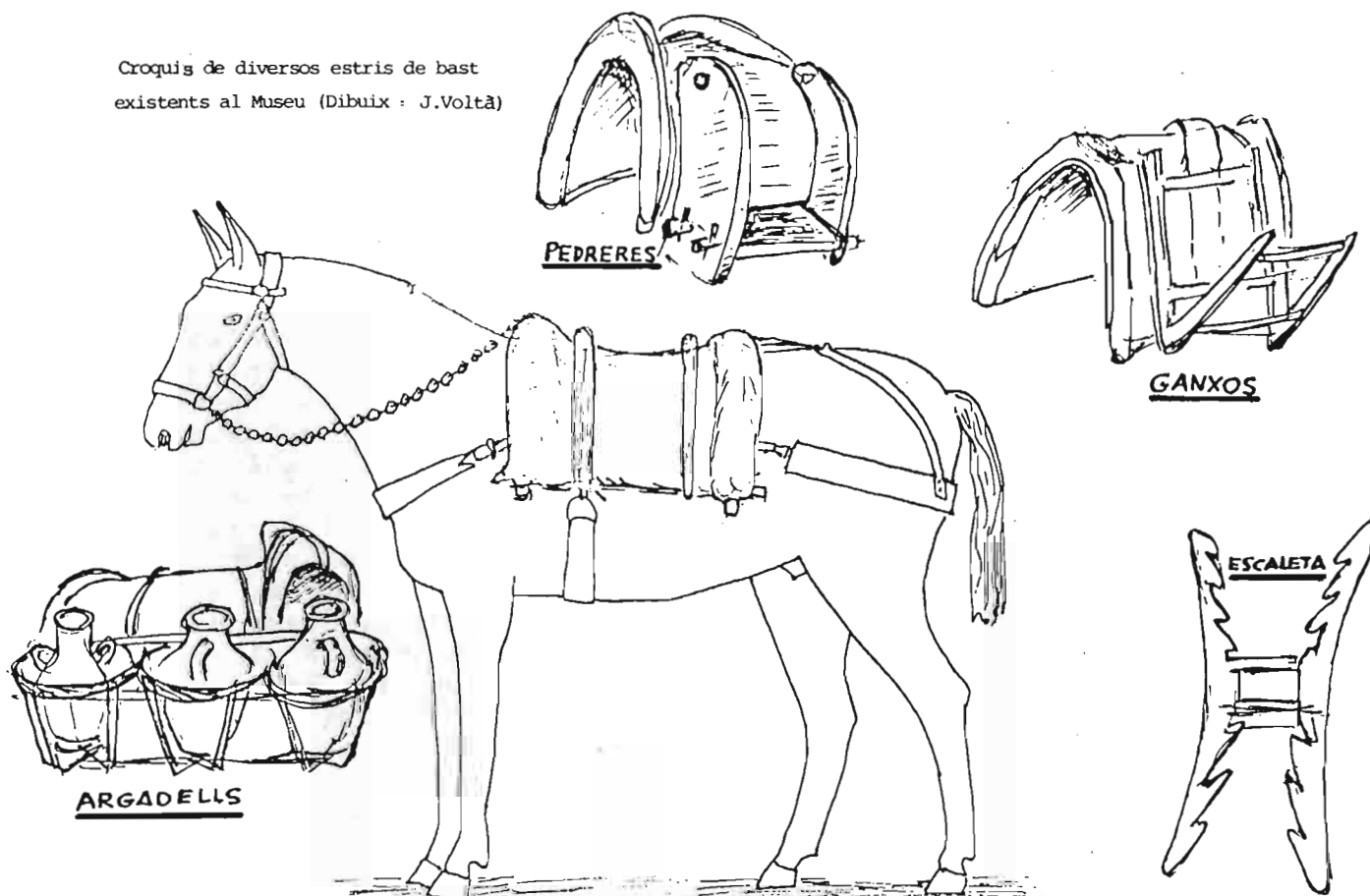
Deixant la Sala Llaberia, uns altres esglaons ens condueixen a la golfà. Allí, la sorpresa del museu: una visió completa d'una era. La palla, el blat, totes les eines com són: trills, rodets, forques, les falçs i un altre llarg etcètera; tot el que cal per a batre el blat.

Tornant a l'entrada del museu, unes escales ens baixaran a un primer nivell on hi ha les quadres i el celler; uns graons ens menen a la sala de la premsa per a premsar la rapa del raïm i a la de fabricació d'aiguardent. Aquestes darreres seccions estan encara en període de muntatge.

El museu de Llaberia o Museu del Bast acull centenars d'objectes que mostren el gran esforç dels habitants d'aquestes contrades, una vitalitat que no volem que quedi a l'oblit; aquí restarà com a testimoni i per a memòria emocionada de tots aquells que els usaren.

JOSEP VOLTÀ

Croquis de diversos estris de bast existents al Museu (Dibuix: J.Voltà)

2ª Gran Premi Internacional d'Escalada

Els dies 8, 9, 10 i 11 de setembre, tingué lloc a La Riba i a les muralles de Montblanc el 2n. GRAN PREMI INTERNACIONAL D'ESCALADA ESPORTIVA, que acollí participants de diversos països europeus i un equip dels Estats Units.

Aquest Gran Premi consta va de dues modalitats: les proves de dificultat en roca i les de velocitat.

Les proves foren força disputades, tant en velocitat com en dificultat, i donaren un cert encant i arrencaren forces aplaudiments al públic assistent, ja que veure amb quina destresa homes i dones, alguns de renom internacional, feien passos de gran dificultat era força entusiasmador, i sobretot a les finals on regnava un total silenci per tal de no desconcertar els participants que hi havien arribat després de diverses elimi a òries.

La Riba - Escenari de la competició (Foto:A.Castelló)

Un dels participants passant junt a control (Foto:A.Castelló)

La final de dones va ser l'única en què s'hagué d'improvisar una super final a causa de l'empat entre la catalana Montse Pascual i la francesa Natalie Richer, havent de donar el jurat el premi ex aequo a ambdues escaladores.

La final d'homes va ser també disputada, però es decidí en una encertada maniobra del nordamericà Jim Karn, que, en un llançament des de la base de l'extraplom final, va tocar el punt més alt en què va arribar sense que cap més escalador pogués arribar-hi, cosa que fa un primer lloc una mica "descafeïnat", ja que altres escaladors de qualitat reconeguda no optaven per fer cap llançament fins apurar al màxim tota la via i això feia que caiguessin abans d'arribar al lloc on havia colpejat la mà de Jim Karn, i donava al nordamericà com a

guanyador. El primer espanyol classificat en un meritori 6è. lloc va ser el català Carles Bresco, ja que va haver de superar escaladors de gran categoria, acostumats a les competicions.

A les proves de velocitat, el domini fou clarament dels participants del país, ja que el 1r, 2n, 4t, 6è, 7è, 9è i 12è llocs foren ocupats per espanyols. Les fèmines aquí no van fer tan bon paper, essent la francesa Natalie Richer la guanyadora i la primera espanyola classificada Anna Ibáñez.

Exit, doncs, per aquesta 2a.edició del Gran Premi, que esperem que l'any vinent entri dintre el Campionat del Món d'Escalada Esportiva.

El Control vigilant l'ascensió (Foto:A.Castelló)

CLASSIFICACIONS

Dificultat: homes

- 1 Jim Karn (USA)
- 2 Jason Stern (USA)
- 3 Ron Kauk (USA)
- 3exa.Robert Cortijo (França)
- 5 Marc Le Menestrel (França)
- 6 Carles Brasco (Espanya)
- 6exa Ben Masterson (G.Bretanya)
- 8 Eric DEMay (França)
- 8exa.Pascal Faudou (França)
- 8exa.Txavo Vales (Espanya)
- 11 Salvador González (Espanya)
- 12 Txema Gómez (Espanya)
- 13 Fco.J. Orive Cubas (Espanya)
- 14 K. Kucharzyk (Polonia)
- 15 David Tarragó (Espanya)
- 16 Thomas Suter (Suiza)
- 17 Henri-Luc Rilih (França)
- 18 Victor Gómez (Espanya)
- 19 Patxi Arocena (Espanya)
- 19exa Anthony Yaniro (USA)
- 19exa Jacob Drommer (RFA)

Dificultat: dones

- 1exa.Mont. Pascual (Espanya)
- 2exa.Natalie Richer (França)
- 3 Nanette Raybaud (França)
- 4 Anna Ibáñez (Espanya)
- 5 Veronick Planchin (França)
- 6 Pascale Noel (Luxemb.)
- 7 Cath. Gloesner (Bèlgica)
- 8 Françoise Lepron (Bèlgica)
- 9 S. Von Creyezer (Suiza)
- 10 Jolanta Siwiec (Polonia)
- 11 J.G. Marcisz (Polonia)
- 12 Renee Guerin (França)
- 13 Vivianne Cuq (Xile)
- 14 Mª Begoña Rubio (Espanya)
- 15 M. Dalmaso (França)
- 16 R. García Cuervo (Espanya)
- 17 Shelley Presson (USA)

Velocitat: dones

- 1 Natalie Richer
- 2 Pascale NOel (Luxemb.)
- 3 J.G. Marcisz (Polonia)
- 4 Jolanta Siwiec (Polonia)
- 5 Veronick Planchin (França)
- 6 Anna Ibáñez (Espanya)
- 7 Montse Pascual (Espanya)

Velocitat: homes

- 1 Carles Brasco (Espanya)
- 2 Txema Gómez (Espanya)
- 3 Tomas Suter (Suiza)
- 4 Jordi Sáez de Pablo (Espanya)
- 5 Jim Karn (USA)
- 6 Richard Valls (Espanya)
- 7 Alex Martínez (Espanya)
- 8 Christian Griffith (USA)
- 9 Josep Besora Garasa (Espanya)
- 10 Eugene Berger (LUxemb.)
- 11 Eric Demay (França)
- 12 Salvador González (Espanya)
- 13 Thomas Stallinger (RFA)
- 14 Anthony Yaniro (USA)

Historia del Camp d'Estiu 88

A mitjan maig ja es comença a parlar seriosament d'on s'ha d'anar a passar les vacances d'estiu.

Teníem referències d'uns que havien fet un campament a Taüll i així, a finals de maig, el Tòfol i jo, cap a Taüll. Ens havien dit que havíem de parlar amb l'ex-alcalde, que és l'amo del terreny. Arribem a Taüll a prop de les deu del matí del dissabte, anem a cercar el propietari del terreny i ens diuen que fins per allà les dotze no vindrà. Aleshores, i per matar el temps, ens arribem a l'estació d'esquí de Taüll, que encara no està inaugurada. Estem a finals de maig i encara hi ha més d'un pam de neu. Donem un tomb per les instal·lacions a mig fer i tornem a baixar a veure el terreny. Quedem decebuts, ja que el terreny és petit i per les previsions que tenim aquest any no hi cabríem.

Deixem Taüll i, tot baixant cap a Barruera, ens aturem a un parell de llocs, però si un no és pla, l'altre no té aigua. Aleshores decidim anar cap a la Vall Fosca. Parem a dinar a Senterada i allà preguntem si ens poden adreçar a algun lloc on es pugui acampar. Ens diuen que possiblement a Aiguabella, i cap allà anem. Una altra decepció; també és petit. D'aquí ens arribem a veure la presa de Sallente i mentre anem parlant del que podem fer i on anar.

Decidim anar a Espui i preguntar si algú ens llogaria un terreny per poder fer el campament i allà trobem un home que ens pregunta quants en volem ... Jo miro de reüll el Tòfol, com dient que ens volen prendre el pèl, i ell també fa el mateix, però com que no havíem trobat encara res, era qüestió d'anar per feina i li diem que ens els ensenyi. El primer que veiem ja ens agrada, el segon el trobem amb massa desnivells i el tercer massa petit. De moment ja en tenim un, i estem contents. Quedem amb l'amo del terreny que ja li trucarem per telèfon per confirmar-li si, efectivament, ens el quedem o no.

Bé, ja en tenim un, però això és poca cosa; hauríem de trobar-ne un altre per poder-los comparar.

Saps què podem fer? —em diu el Tòfol— anem a donar una ullada cap a Esterri d'Aneu. I cap allà anem. Tampoc hi trobem res que ens agradi i que ens vagi bé i ens anem a passar la nit a València d'Aneu. Mentre sopem decidim fer un salt a l'altra banda del port de la Bonaigua i anar a provar sort a la Vall d'Aran.

L'endemà, prop de les 10 del matí, entrem a la Vall de Valarties i trobem dos o tres llocs que ens semblen força bé.

Ens adrecem a l'Ajuntament de Salardú, però no ens atenen massa bé, tot dient-nos que truquem entre setmana perquè hi haurà la noia que es cuida dels permisos d'acampada.

Com que volíem ser a casa per dinar, comencem a tirar avall cap a Vilanova. Ara resulta que en tenim per a triar, però quan truquem a Salardú ens diuen que ja hi ha molta gent que vol acampar i que ens posem a la cua. Decididament hem d'anar a parar a Espui, ja que no podem estar pendants del que ens puguin fer esperar a Salardú.

Comencem a demanar els permisos. Truquem al propietari del terreny de l'Espui confirmant-li que, efectivament, li llogàvem el terreny per a fer-hi el Campament d'Estiu. Comencem la tasca de fer programes, samarretes, sol·licitar trofeus i així arriba el 29 de juliol, i la gent que ja tenia ganes de tocar el dos de Vilanova a causa de la calor que hi fa ja comença a tirar amunt cap a l'Espui.

En pocs dies es presenta gairebé tothom i a partir de l'1 d'agost ja es comença a seguir el programa establert prèviament. S'hi han apuntat 150 acampadors i un total de 45 tendes.

Comencem per fer una excursió col·lectiva a l'estany de Felià. El dia 4 a primera hora agafem els cotxes i anem cap a Cabdella, d'on surt la pista que ens durà fins a una cabana o corral que ens serveix de referència per agafar el camí per on es puja a peu fins a l'estany. Al primer tros no hi ha camí i pugem, doncs, pel mig del prat; és molt dret, i petits i grans esbufeguem, però com que la pujada és curteteta i hi ha moltes flors i floretes per en-

Des de el Cim del Peguera, vista de l'Estany Gento, del Colomina i del Tort (Foto:R. Marti)

tremig de l'herba, fa que quan ens en adonem ja ens trobem al camí planer i, amb 25 min els més ràpids i 45 min els més lents, tots som a dalt gaudint d'una meravellosa panoràmica de l'estany de Felià amb un centenar de vaques escampades pel voltant que donaven encara més vida al que contemplàvem.

Voregem l'estany fins al fons on hi ha un lloc no tan freqüentat per les vaques, i allà esmorzem. N'hi ha que abans d'esmorzar, però, ja es banyen.

Mentre esmorzem, uns quans comentem que podríem pujar als cims que envolten el llac, i així ho fem. Després d'esmorzar agafem la motxilla, la cantimplora i la màquina de retratar i, cap amunt, que fa pujada...

Uns ens decidim pel Pic Llarg i Pic de Llena i altres pel Tossal d'Astell i Portarro. De tornada a l'estany, ja només en queden uns quants que ens esperen. La resta s'ha avançat per començar a fer el dinar.

Hem pujat a l'estany 45 dels acampadors, entre grans i petits. Als cims hem ascendit 3 per una banda i 4 per l'altra.

A mesura que passen els dies organitzem concursos de parxís, de dominó, de flors silvestres, de dibuix, de cassoles d'arròs, de pos-

tres, de la pedra més original, etc. Amb tot això, però, no deixem de fer muntanya. Així, el dia 6 decidim pujar al cim de Montsent de Pallars; anem 8. Sortim caminant del Campament en direcció a Cabdella. En arribar davant el poble d'Espui surt un camí, que agafem, i que ens ha de conduir fins a la caseta de distribució d'aigües que ve de l'Estany Gento; tot això segons el mapa de l'Alpina, però la realitat és que seguim el camí i, de cop i volta, i quan ja feia més de dues hores que hi caminàvem, s'acaba i per molt que busquem, res de res, no hi ha camí. Sort que des d'un tros lluny veiem la caseta de les aigües i cap allà ens dirigim tot passant pel mig del prat i fent tota una colla de revolts. Esmorzem al costat de la casa, dins del bosc. Hi hem arribat a l'hora que, segons la guia, ja hauríem d'ésser a dalt del cim, però segons observem encara ens en falta un bon tros.

Després de menjar un xic tornem a caminar. Quan som al coll i ja sota el cim mateix, el dilema és de si pugem per la canal o bé donem la volta pel darrere, per on, segons el mapa, també es pot pujar. Agafem la segona opció i comencem a pujar per un camí, de primer molt fressat, però al cap d'una estona el deixem per anar directes a la carena, que ens portarà a dalt del cim del Montsent de Pallars. Des de

dalt es veu tot el costat de l'estació d'esquí de Llessú, amb tot un seguit de pistes aptes per a cotxe que van d'un cantó a l'altre. Al mateix costat, cap a l'esquerra i al fons, es divideixen els cims de la Pica d'Estats, el Monteix i d'altres. Per l'altra vessant, tota una colla d'estanys i l'Estany Gento a sota nostre mateix. El Peguera, el Mainera, més lluny el Subenuix i tot un reguitzell de cims més o menys importants. Fem les corresponents fotografies de grup i les individuals i baixem cap a l'Estany Gento, primer per una tartera i després per una carena que ens hi porta directament.

Paral·lelament a aquesta excursió se n'ha via preparat una altra de colectiva a l'Estany Gento i, així, els que varem anar a fer el cim ens vam trobar amb tota la colla a l'estany. Després de fer unes quantes fotografies baixem tots plegats cap a la presa de Sallente, on tenim els cotxes, i des d'allà una altra vegada al Campament.

Els dies 6 i 7 se celebra la festa major l'Espui i procurem participar en els actes més rellevants.

El dia 8, després de dinar, tenim previst d'anar a dormir al Refugi Colomina, i així ho fem. Som 14. Agafem els cotxes i ens arribem a la presa de Sallente, on els deixem i tirem amunt cap a l'Estany Gento; després cap a l'Estany Tort i a l'Estany Colomina, al costat del qual hi ha el Refugi que porta el seu nom. Sopem al Refugi i a dormir. Però, a mitja nit, n'hi va haver un que va caure de la llitera i en el silenci va anomenar el Crist de Balaguer,

cosa que va provocar la rialla general. I no va passar d'aquí.

A les 7 del matí sortim del refugi per anar al cim del Peguera (2982 m). Voregem l'Estany de Colomina, anem cap a l'Estany Mar, passem per sota d'un altre cim i pugem cap al coll de Peguera, on parem per menjar una mica. Des d'aquí un gran vista de la vall del Monestero, amb el cim del mateix nom al costat, els Encantats al fons.

Després d'haver reposat una mica, pugem cap al cim per una tartera molt empinada fins a trobar la cresta, que ens portarà al cim. La cresta és feta de blocs de pedra grossa, que hem d'anar saltant i així arribem a dalt del cim. No hi ha res pla i ens hi acomodem com podem per a tornar a menjar una miqueta i fer les fotos de rigor. La vista que s'abasta des d'aquest cim és una meravella. Com que és el més alt del Pallars Jussà, es veu des del massís de la Maladeta fins a la Pica d'Estats. Hi contem una vintena de llacs. Fantàstic!. Però com que no estem massa còmodes, no trigarem gaire a baixar i ho fem pel mateix lloc per on havíem pujat. Arribem al Refugi, agafem els sacs, i per avall, que fa baixada!

També s'organitzen sortides per les rodalies del Campament per a la canalla, i així, el dia 9 se'n fa una cap als estanys Gento, Tort i Colomina i es dorm al Refugi Colomina. La participació és de 19, entre quixalla i monitors.

El dia 12 fem una sortida colectiva amb cotxe a Taüll, Caldes de Boí i presa de Cava-

Vista General
del Campament

(Foto: R. Marti)

llers. En total sumem 55 persones.

El dia 14 celebrem la diada de l'acampador. Ja de bon matí fem unes petites curses de cross pel recinte del campament, amb una nombrosa participació de grans i petits. Després, esmorzar i cap a buscar flors per a poder prendre part en el Concurs de Rams. Se'n presenten de molt macos, tant que al jurat se li fa difícil decidir a l'hora del veredict.

A continuació ens toca preparar les postres, perquè després tenim el concurs més dolç de tots. Aquí sí que els que fan de jurat ho tenen pelut, ja que se n'hi presenten 35 i totes fan molt bona cara.

Després d'haver dinat i d'haver reposat una mica, quan la calor ja no apreta tant, hi ha ginkama per als petits. A l'hora de sopar col·loquem totes les taules formant rotllana i celebrem un sopar de germanor. Tot seguit, i com que no ens és permès de fer foc, amb els llums de butà, s'improvitza dins la mateixa rotllana un escenari per fer el que havia de ser el Foc de Campament. Hi ha molta participació, més per part dels petits que dels grans. Després, a dormir.

El dia 15 es fa una excursió al Roc del Migdia (2360 m), que presenta una gran dificultat perquè no hi ha camí per pujar-hi i s'han de travessar boscos i barrancs per arribar-hi. (També, segons la guia, hi havia camí!). 4 participants.

El dia 16, sortida a la Pica d'Estats. Amb cotxe en direcció a la Vall Ferrera fins a sota el refugi, on es deixa el vehicle i caminada fins als llacs on es para la tenda i es passa la nit. L'endemà al matí, amunt cap al coll de Sotillo, i d'aquí per la cresta cap als cims del Verdaguer i la Pica. De tornada, per la tartera que baixa des del coll de Sotillo, el company Jorba cau i es trenca una cama. El Tòfol i la Mari baixen al refugi per avisar de l'accident i el Joan es queda amb el ferit. Pugen els bombers a buscar-lo, però com que està molt amunt decideixen treure'l amb helicòpter. Després de tres intents sense resultat a causa del mal temps, al quart ho aconsegueixen tot esquivant la tempesta i se l'emporten a Viella per a curar-lo. Amb tot això han passat 11 hores.

Des de la Vall Ferrera, el Tòfol i els altres el van a buscar, ja que per la ràdio del refugi els han dit que ja està amb la cama enguixada i a punt per marxar. Arriben al campament a un quart de tres del matí.

Els dies 17 i 18, sortida als Encantats. També amb cotxe fins al llac de Sant Maurici. Comptàvem amb dormir al refugi E. Mallafre, però quan intentem d'obrir la porta, allà no hi ca-

bia ni una agulla. Decidim passar la nit al cotxe. L'endemà al matí, cap amunt, seguint el camí que marca la guia, i quan ja quasi som al llac de Monestero ens adonem que no anàvem bé, ja que els Encantats els veiem molt lluny. Esdiem el mapa i veiem que no hi ha cap més camí. Què fem? Tirem al dret pel mig del bosc o bé tornem enrere fins a trobar el camí? Ens inclinem per la primera opció, ja que de camí que anés cap aquella banda no n'havíem trobat cap. Travessem el riu i passem per damunt d'una colla de blocs de pedra i herba fins arribar a la carena. D'allà ja veiem el camí que pujava per l'altra banda. Fem cap al camí que puja al coll de l'Encantat Gran, on ens aturem a reposar i agafar forces. Ara ja veiem la forta grimpada que ens espera. Sense rumiar-nos-ho gaire puguem, a estones seguint les fites i a estones per on ens sembla millor, fins que arribem a dalt. Meravellosa vista; la forta grimpada ha valgut la pena. L'Encantat Petit sembla que el puguem tocar amb les mans. El llac de Sant Maurici als nostres peus, el Ratera, el Sube-niux, el Peguera, etc.

De baixada anem seguint sempre les fites, que des de dalt es veuen prou bé. Arribem al coll i d'allà per avall a comprovar on ens duia el camí i, sorpresa!, ens porta darrera mateix del Refugi Mallafre... Tornem a mirar el mapa i no, allà només hi ha el camí que havíem agafat el matí.

Arribem al Refugi, on ens trobem tal com havíem previst amb el Bernardo i l'Àngel, que havien fet la travessa des del campament fins al llac de Sant Maurici, passant pel llac i coll de Peguera i seguint la vall del Monestero

Tornem amb el cotxe cap al campament i dinem pel camí. A la tornada ens enterem de l'accident del Jorba.

Ja som als darrers dies i la gent ja va marxant. El campament es torna trist. Però, per altra banda, estem contents per haver passat vint dies amb bona harmonia i un temps esplèndid, ja que, fora de dos dies d'un vent molt fort que va arribar a trencar un arbre que va anar a caure al costat d'una caravana, i algun dia que va caure alguna gota que no va arribar ni tan sols a mullar el terra, per la resta, tots encantats.

Ara ens resta desitjar que al proper campament ens puguem tornar a veure tots ple-gats, i donar les gràcies per tota la col·laboració en els actes, les sortides i els treballs de preparació.

Ramon Martí

Agost de 1988

Operació **CELLAGUA 88**

En el mes de juny de 1988, el G.E.T. recupera un projecte de l'any 1986 anomenat "Operació Cellagua 88", que pretén enllaçar les cavitats Chapeau, Mortero de Cellagua I i II i Mortero del Crucero amb el sistema Garma Ciega - Sumidero de Cellagua, a la província de Santander. Si això fos possible el desenvolupament d'aquest sistema sobrepassaria els 10 km.

Tot es prepara per a la primera quinzena d'agost passat. Es compta amb l'equip format per set persones encarregades de realitzar la prospecció de tota la zona, localització de les cavitats, exploració i topografia.

Les inundacions sobrevingudes a Euskadi i Cantàbria ens obliguen a reconsiderar la data de sortida. Posats en contacte amb la Federació Catalana d'Espeleologia, aquesta ens confirma les nostres sospites: l'exploració de la zona es fa impossible, les cavitats estan recollint gran quantitat d'aigua. Més tard, això es va corroborar amb l'accident que varen patir els companys de València i de Barcelona, els qual hagueren d'avisar els Espeleo-socors per una forta pujada, que per sort no porta conseqüències.

Així, doncs, es decideix de canviar la data de sortida, cosa que immediatament repercutirà en els efectius que poden desplaçar-se a San Pedro de Soba a Santander. Solament es disposa de dues persones i aquest equip tan reduït es limitarà a la localització de les cavitats i a l'exploració dels primers pous dels Morteros de Cellagua - I i II. Més endavant, a l'octubre, es prepararà una expedició més nombrosa, que es trobarà amb un treball d'informació que li serà de gran ajut i li estalviarà un temps important.

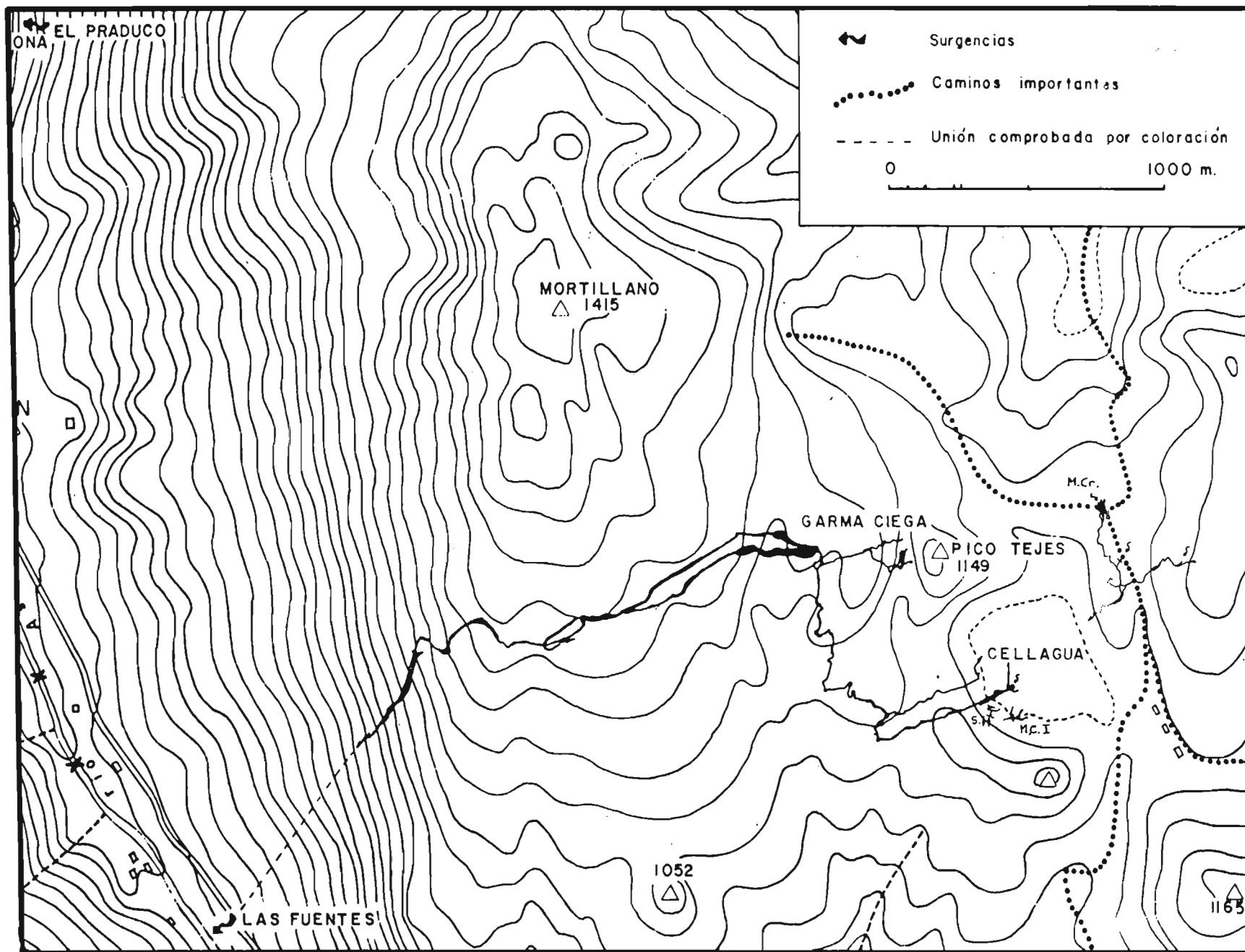
Finalment, se surt de Vilanova el 22 d'agost al matí i, després de resoldre alguns problemes mecànics del

vehicle, s'arriba al Refugi de la Federació a San Pedro de Soba el 23 al migdia. Durant els dies següents es porten a terme els treballs de prospecció i localització de cavitats sota un temps que amenaça pluja. El dia 26 es comencen les exploracions dels dos Morteros de Cellagua.

Mortero de Cellagua I : la boca d'entrada, localitzada a les parets del Mazo Chico en el Sumidero de Cellagua, és una rampa que va a parar a un pou directe de 80 m de fondària; aquí s'hagué d'abandonar l'exploració a causa d'una esbaldregada de pedres que posava en perill la integritat física dels espeleòlegs. Aquesta esbaldregada fou provocada per l'aigua que penetrava a la cavitat. En aquesta accidentada exploració es localitzà una finestra a la paret del pou de 80 m, que considerem que enllaça amb el Mortero de Cellagua II.

Mortero de Cellagua II : després de sortir de Cellagua I, es prova l'exploració d'aquella cavitat, però una tempesta impedeix portar-la a terme ja que es troba en el fons d'una busera, que recull una important quantitat d'aigua.

Estem a dia 27 i una expedició de Terol, que arribà el 24 al Refugi, és convidada a l'exploració del Sumidero de Cellagua, de 240 m de fondària en la cota del qual es troba el possible enllaç amb el Mortero del Crucero. Però el cap de l'expedició i un membre del G.E.T., després d'anar a la boca d'entrada, desestimaren aquesta exploració, ja que entrava una quantitat d'aigua molt important, i es considerà impossible de penetrar-hi. En aquestes condicions es va proposar d'anar a la Red del Carrillo, una cavitat on, per les seves característiques, no existeix perill d'inundació. I així es va fer.

Notícies i Comentaris

CAPITOL DE MAPES

L'Editorial Alpina fa temps que no ha publicat cap mapa nou de les contrades catalanes. Reedita, tot millorant-les, les edicions anteriors. De la part de l'Aragó comentarem dues cartografies recents. El primer mapa és el titolat "El Turbón", amb una interessant zona de l'Alta Ribagorça aragonesa limitada, al nord, per la vila de Benasc, Cerler i el pic de Vallibierna (3062 m); a l'est, Castanesa, Montanuf i Bonansa; al sud, Serrate, les viles del Turbó, Ballabriga i Calbera, i a ponent, Barbaruens i Campo.

Dins el full, hi veiem un seguit de cims la majoria dels quals s'acosten o sobrepassen els 2500 m: el pic de Cerler, de Castanesa, el Gallinero, Basibé i el Castillo de Turbón. El riu més important és l'Éssera, amb una carretera que hi discorre paral·lela des de Benasc a Campo i que permet contemplar l'impressionant enyorjat de Venta millo. Una altra gorja interessant és la d'Obarra, oberta pel riu Isàbena i que discorre pel costat de la carretera de Graus a Roda, Bonansa i Montanuf. Aquesta gorja agafa el nom del ruïnós monstir romànic situat a la sortida de l'encaixonat. És un bell paratge emmarcat per les cingleres i on sobresurt la Penya de la Croqueta. Allà hi hem vist el rètol més desconcertant dels que hem trobat anant pel món. Al peu del camí-pista a Ballabriga hi deia: "Prohibido Coger Setas Peligro de Incendio"(?). Desconeixem si a la Ribagorça aragonesa hi ha una normativa que obligui a qui recull bolets a cuinar-los "in situ".

El mapa és creuat d'est a oest per la carretera que va del pont de Vilaller a Castilló de Sos, un itinerari ben conegut mer molts talaiencs i excursionistes en general.

Hi ha catalogats 34 fenòmens càrstics entre coves i avencs, generalment de poca profunditat o recorregut, ressaltant-hi la cova de les Artigues, 200 m.r. -30 pr., la Sima de les Gralles -66 m. i la cova Feixano, 310 m.r. -35 pr.

L'altre mapa correspon al Pre-pirineu aragonès, concretament a la Serra de Guara, un sector que fins fa poc era més visitat pels francesos que per excursionistes peninsulars. Es considera que ells foren els exploradors i divulgadors i en Lucien Bret el precursor. No en va l'obra més descriptiva d'aquesta zona és la d'en Pierre Minvielle. Actualment s'han popularitzat els descensos per les gorges i "canyons" i fins i tot hi ha guies aquàtiques. Com ben assenyadament ens adverti no fa gaire un d'aquests experts, cal triar l'època més adequada. Ja s'hi ha produït més d'un accident mortal.

Els editors del mapa han decidit subdividir aquest territori en dos sectors; el primer que surt a la llum que da emmarcat pel port de Montrepós, els pobles deshabitats d'Ibirque i Abellada, Used, el Tozal de Guara (2076 m), Aguas, Castejón de Arbaníes, Tiers, Osca, Igriés, Nucho i Arguís. No és aquesta precisament la zona més visitada de la Serra. Caldrà esperar el mapa 2.

En aquest full, hi anotem les següents gorges i paratges: Salto de Rodán, Gorja del Flumen Superior, conegut de San Martín de Val de Onsera, gorges de Guatizalema, barranc de la Pillera, el Mazcún, gorja del Formiga, barranc de Yara i gorges del Calcón. Hi ha diversos cims de dilatada panoràmica i alguns indrets aptes per a l'es calada, sobretot a la zona de Vadiello, els Mallos de Liguerrí, San Jorge i la Mitra.

Quant a coves i avencs esmentem entre els vint fenòmens càrstics catalogats, la cova de Esteban Felipe, de 1602 m de recorregut, ja visitada per alguns membres de l'Entitat.

UN TUNEL

PROBLEMATIC

Traduïm una nota de premsa del passat setembre: "Els ajuntaments de Benasc i Vielha han acordat sol·licitar la construcció d'un túnel entre la vall aragonesa i la Vall d'Aran en el port de la Picareta (?). El túnel comunicaria Benasc amb Vielha i França en menys de mitja hora."

Molts dels talaiencs han seguit l'itinerari de Benasc fins al Pla dels Estanys per una carretera que finalitza sobtadament. Ara bé, desconeixem completament aquest port de la Picareta. Per aquells rodals hi ha un port de la Picada (en francès de "le Piqué"). Una altra incògnita és la sortida del túnel. A l'Artiga de Lin, destruint aquell paratge natural? I un darrer cas de caire cronològic. Si es fa el túnel, quina classe de vehicle va de Benasc a França en menys de mitja hora? Aquí no hi ha Picareta, sinó una vulgar "pijada".

EL PARC COMARCAL

D'OLÈRDOLA

El passat mes de juny, el plenari de la Diputació de Barcelona aprovà inicialment el Pla Especial del Parc Comarcal d'Olèrdola, que tindrà una extensió geogràfica de més de 400 ha, situades entre el Puig de l'Aliga i la riera de Vilafranca, a cavall de les comarques del Garraf i l'alt Penedès, i ocuparà terrenys pertanyents als municipis de Canyelles i Olèrdola. L'equip redactor d'aquest Pla Especial ha estat la Secció tècnica del servei de Parcs Naturals de la Diputació. L'estudi del medi físic ha estat elaborat pel biòleg vilanoví J.A. Herrera Sancho, bon amic nostre, i l'Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació és l'organisme que s'encarregarà de l'estudi del patrimoni arqueològic.

Quedaran, doncs, dins d'aquest àmbit de protecció les balnes i habitatges troglodites de la Vall, les pintures rupestres i els penya-segats on hom sol practicar curssets d'escalada. I també tot el seguit de fonts de l'Alba, de l'Ametlló, de l'Avellaner, de can Ximet i d'altres.

UNA INSTAL·LACIÓ

DE RADAR

AL MONT CARO

La gent del Baix Ebre, especialment excursionistes i ecologistes, estan alarmats entorn als rumors que indiquen la intenció per part del servei de defensa militar d'instalar una estació de radar al cim del Mont Caro, de 1447 m i punt culminant dels Ports de Tortosa-Beceit.

Comprenem l'alarma i predisposició adversa de la gent d'aquell entorn en veure privatitzat per l'Exèrcit un indret que fins ara és visitable a pesar de trobar-s'hi concentrats tots els sistemes de comunicacions per repetidors dels diversos canals de televisió, ràdio, bombers, policia i Creu Roja.

Al Garraf tenim alguns exemplars similars; repetidors del Montgròs, ràdio-far de la Trinitat, radars de Camp gràs i repetidor del Pla de Bassa Llacuna. En aquest darrer lloc recordem que hi havia una guarnició militar i que era precis identificar-se per a accedir al mirador d'ICONA del puig de les Solius i a les Penyes Negres. Petites molèsties però empadores, com totes les mesures restrictives.

Notícies i Comentaris

Torre de Comanament dels
Tres Termes (Foto: J.Virella)

EL CAMP D'AVIACIÓ DE SANTA OLIVA

En el curs de la guerra civil, s'es tabliren tres camps d'aviació a les comarques penedesenques per a la defensa del territori de la República. Un d'ells estava situat a Sabanell (Font-Rubí), tocant a la carretera d'Igualada; un altre als Monjos, llindant amb Sant Marçal (Castellet i la Gornal) i el tercer era l'anomenat de Santa Oliva, al Baix Penedès.

Estudiant el possible recorregut del GR-92 en el seu trajecte per l'extensa plana de la Depressió, i considerant el barratge que constitueixen les autopistes A-2 i A-7, que han suprimit antics camins, hem visitat recentment aquests paratges. De primer, hem comprovat que el camp d'aviació estava situat en el lloc anomenat Tres Termes, i que quedava repartit entre els municipis d'Albinyana i Santa Oliva. Dins del primer municipi, hi subsisteix l'edifici de comandament, de planta polièdrica i que tenia amples finestres en totes les cares. Avui tot són finestretes i s'ha transformat en celler. També hi ha, encara, l'entrada d'un refugi subterrani. La pista d'envol i aterratge és ara un camí estret vorejat d'oliveres i xiprers, que passa per sota l'autopista i va a parar davant de Santa Oliva.

No gaire lluny de l'antic camp d'aviació hi ha l'enclavament de l'Albornar (Santa Oliva), separat de la resta del terme i voltat pels de Llorenç, la Bisbal, Albinyana i Banyeres. És com un petit caseriu constituït per l'antiga masia d'aquell nom, d'origen baix

medieval, diverses dependències i les terres que l'envolten, inclòs un torrentet on, en aquest sec estiu, circulava un bon dollet d'aigua. És una raconada força pintoresca que hauríem de procurar incloure en la ruta del GR-92.

I diem procurar perquè, possiblement, poden sorgir obstacles. Entre l'Albornar i el desaparegut camp d'aviació, la Conselleria d'Indústria de la Generalitat de Catalunya ha previst instal·lar-hi unes pistes de proves per a vehicles i un laboratori de l'Institut d'Investigacions Aplicades de l'AUTOMÒBIL. Les pistes estaran situades dins d'una anella ovalada amb un recorregut de 7084 m i tres carrils de circulació d'una amplada de 12 m als trams rectes.

S'hi podran desenvolupar velocitats superiors als 250 km/h sense cap risc. A més, hi haurà altres pistes especials per a diverses proves de resistència, frenada i fatiga. L'anella i els seus annexos ocuparan una extensió total de 300 ha. El laboratori disposarà de 20.000 m². El projecte donarà feina a un centenar de tècnics especialitzats. S'ha previst l'entrada en funcionament per l'any 1992 (!).

Reconeixem que l'indret és immillorable, en un terreny sense desnivells immediat a l'enllaç de les autopistes, però ja veurem si hi tindran pas els caminadors de GR, o serà precis allunyar-se d'una zona d'alta contaminació acústica.

EL BAIX PENEDES CREIXERA

En el darrer butlletí vàrem comentar el naixement oficial de la comarca de l'Alta Ribagorça i fèiem referència a les comarques més petites de Catalunya, entre elles la del Baix Penedès, que tenia una extensió de 264,01 km². Doncs bé, recentment aquesta ha sofert un augment aconseguint un total de 368,51 km². Per decisió pròpia dels respectius ajuntaments, han sol·licitat integrar-s'hi els municipis de Bonastre (24,8 km²), Masllorenç (6,6 km²) i Aiguamúrcia (73,1 km²), el primer fins ara pertanyent al Tarragonès i els altres dos a l'Alt Camp. Els habitants són, respectivament, 275, 392 i 616; total 1283. Sembla que, a part d'altres motivacions, hi ha interessos vinícoles a integrar-se definitivament en la zona de denominació d'origen Penedès.

Des del punt de vista excursionista farem esment del fet que unes zones de baixa muntanya on la Talaia hi ha realitzat marxes intersocials, com són l'Albà Vell i Selma, passaran a ser territori del Penedès.

LA VALL DE BOÍ

Aquesta sortida, realitzada els dies 9 i 10 de juliol, ens portà a visitar una de les comarques més allunyades de la nostra ciutat. Reuní un total de 73 participants, dividits en 32 acompanyants i 41 marxadors que feren el trajecte a peu entre Barruera i Erill-la-Vall. La sortida fou programada en dos autocars: un sortí la tarda del dissabte per passar la nit a Barruera, en càmping o bé en un hostal proper; l'altre autocar sortí el mateix diumenge, a les cinc del matí, per reunir tots els marxadors a l'hora de la sortida a peu. No sempre surt tot tal com un vol! i, així, el segon autocar tingué dificultats mecàniques, de manera que es retardà en l'arribada a Barruera.

A les deu del matí surtia el primer contingent de marxadors partint des de Barruera (1090 m) decidits a fer l'itinerari previst, pel carrer Major i antic camí de Senet. Seguint una pista força ascendent per la riba dreta del barranc de Barruera, en bones perspectives de la vall i amb la refrescant visió dels petits saltants del curs fluvial. Al cap d'una hora i mitja arribem a les ruïnes de Sant Salvador (1500 m) entre uns plans verds. La vista és excel·lent. De l'ermita romànica només resta l'absis al nivell de l'arrencada de la volta. Seguim després pels plans dels Prats fins a passar a frec de la Cabana de Comella. Tot seguit empenem un corriol, sempre pujador, fins a arribar finalment al port

de la Gelada (2075 m). Hem ascendit 1000 metres com aquell qui res! però la contemplació del paisatge bé paga la pena: als nostres peus la capçalera de la Noguera Ribagorçana, al fons, no massa

L'església romànica de Barruera (Foto: J. Blanes)

llunyà, l'Aneto, el Salenques, el Molí res, el Pic de la Tallada, etc. Tornem a caminar, ara cap a llevant, pel camí d'Erill-la-Vall, en un bon trajecte que segueix per sota les costes de Barruera, travessant les canals de l'Esquerra, del Mig i de la Dreta, per un senderó incòmode que destrossa els turmells. Remuntant una mica s'arriba a la collada de Basco (1093 m) on es produeix el reagrupament amb el segon grup que encapçala en Jani; d'aquí baixem en fort pendent cap a les Bordes, situades vora la part de migdia de l'Aut, abans de passar per l'Esbomegada, profund i reliscós esllavissament de terres i pedres de gran mida. Al cap de poca estona entrem al poble d'Erill-la-Vall, passant a frec de l'imponent campanar romànic, on ens esperen els acompanyants per a dinar.

Els participants en la ruta turística han visitat el Balneari de Boí, les esglésies romàniques de Taüll, i, encara, alguns s'han arribat fins a Aigües Tortes. Havent dinat, empenem el viatge de retorn, arribant a Vilanova als vols de les onze de la nit.

Cal esmentar el bon guiatge del cap de la sortida, en Vicenç Carbonell, que ha possibilitat una excursió plena d'atractius dins un ambient de companyonia formidable. Es repartí el tradicional dossier que es confeccionà expressament per a aquesta sortida, amb un tiratge de 80 exemplars numerats, dels quals n'han sobrat uns quants que els socis interessats poden adquirir.

Avançem que la propera sortida ens portarà a conèixer el congost de Mont-Rebei, aigües més avall de la mateixa Noguera Ribagorçana; concretament el traç que traspasa la serra del Montsec entre les comarques del Pallars i la Noguera. És molt possible que la data es fixi per al 27 de novembre, si bé es donarà més informació a la cartellera de la Secció de Cultura.

Campanar i església romànica d'Erill-la-Vall (Foto J. Blanes)

vian V

esports

Providencia, 29 ☎ 8939770

VILANOVA I LA GELTRÚ

LA QUALITAT

SUPERMERCATS * SEGUR DE CALAFELL

Coca-Cola

Coca-Cola és així!

